

Библиотека

Документи

Књига бр. 1

Издавач

Фондација Истина Правда Помирење

За издавача

Синан Алић

Уређивачки колегиј

Роберт Ј. Дониа

Срђан Диздаревић

Славко Перићевић

Синан Алић

Обликовање и слог

PrintCom, Тузла

Штампа

PrintCom, Тузла

За штампарију

Зикријах Хаџимехмедовић

Тираж

300 примјерака

Друго издање

Тузла, септембра 2007.

ja sam ZA RAT **nu** opciju

00347711

З А П И С Н И К

са 16. сједнице Скупштине српског народа у Босни и Херцеговини одржане 12. маја 1992. године у Бава Луци.

Сједница је почела са радом у 10 часова, а председавао је нр Мончило Крајишник предсједник Скупштине.

На почетку сједнице одата је почаст погинулом посланику Горану Зекићу и свим српским борцима погинулим у овом рату.

Након утврђивања кворума констатовано је да сједница може пуноважно да одлучује.

За сједницу Скупштине усвојен је следећи

Д и е в н и р е д :

1. Информација о политичкој и ратној ситуацији у Српској Републици БиХ,
2. Усвајање свечане заклетве,
3. Потврђивање одлука и других прописа које је докијело Предсједништво Српске Републике БиХ,
4. Предлог амандмана на Устав Српске Републике БиХ,
5. Предлог закона о измјенама и допунама Уставног закона за спровођење Устава Српске Републике БиХ,
6. Предлог одлуке о избору чланова Предсједништва Српске Републике БиХ,
7. Предлог закона о измјенама и допунама Закона о народној одбрани,
8. Предлог одлуке о формирању Војске Српске Републике БиХ,
9. Предлог закона о порезу на промет производа и услуга,
10. Предлог одлуке о обиљежавању Српске Републике БиХ,
11. Предлог одлуке о изради симбола Српске Републике БиХ

Умјесто уводника

“Ја сам ЗА РАТну опцију“ је прва публикација библиотеке “Документи“. Тако је Фондација Истина Правда Помирење, за само годину дана постојања, отворила ново подручје свог програмског дјеловања.

Процес истраживања, прикупљања и чувања материјалних доказа о рату у БиХ у периоду 1992-1995 резултирао је подизањем двије кривичне пријаве код надлежних тужилаштва; организовали смо јавне трибине у циљу спознаје пуне истине о рату у БиХ; продуцирали смо документарни филм о одбрани Тузле под насловом ЖРТВА ЈЕ КРИВАЦ, организовали међународну конференцију под називом ПРАВНЕ, ПОЛИТИЧКЕ И ИСТОРИЈСКЕ КОНСКВЕНЦЕ ХАШКИХ ПРЕСУДА, пружили адекватну подршку тимовима одбране у случајевима “Шадић и остали“ и “Илија Јуришић“, прикупили грађу о цивилним жртвама, а овом публикацијом улазимо и у подручје издаваштва.

Библиотека “Документи“ конципирана је тако да широј јавности учини доступном релевантну документацију која ће свима нама омогућити потпуније разумијевање протеклог рата. Зашто смо се определијели за документ који је пред вама? Објашњење је једноставно: Док је већина грађана ове државе прижељкивала мир и трудила се да га по сваку цијену сачува, милитантна машинерија великосрпства, оличена у Српској демократској странци под вођством Радована Караџића, определијелила се за рат.

Записник 16. сједнице Скупштине српског народа у БиХ одржане у Бањалуци 12. маја 1992. године то најилустративније потврђује. Овај документ доносимо у интегралној верзији у ћириличном писму са свим језичким, стилским, правописним и другим грешкама насталим у фази прављења транскрипта. Пошто је ријеч о копији текста чији с оригинал чува у архиви Трибунала у Хагу, имали смо мали проблем око прецизног ишчитавања неких дијелова. На срећу ријеч је само о неколико ријечи или у најгорем случају једној или двије реченице. Отуда и “тачке“ у овом тексту које битно не утичу на комплетно разумијевање сваке дискусије изречене на бањалучкој сесији на којој се утврђују стратешки циљеви српског народа у БиХ, формира Војске Српске Републике БиХ, а за њеног команданта поставља Ратко Младић.

Уредништво

ЗАПИСНИК

**са 16. сједнице Скупштине Српског
народа у Босни и Херцеговини
одржане 12. маја 1992. године
у Бања Луци**

00847711

З А П И С Н И К

са 16. сједнице Скупштине српског народа у Босни и Херцеговини одржане 12. маја 1992. године у Бава Луци.

Сједница је почела са радом у 10 часова, а председавао је мр Мончило Крајишник председник Скупштине.

На почетку сједнице одата је почаст погинулом посланику Горану Зекићу и свим српским борцима погинулим у овом рату.

Након утврђивања кворума констатовано је да сједница може пуноважно да одлучује.

За сједницу Скупштине усвојен је следећи

Д и е в н и р е д :

1. Информација о политичкој и ратној ситуацији у Српској Републици БиХ,
2. Усвајање свечане заклетве,
3. Потврђивање одлука и других прописа које је донијело Предсједништво Српске Републике БиХ,
4. Предлог амандмана на Устав Српске Републике БиХ,
5. Предлог закона о измјенама и допунама Уставног закона за спровођење Устава Српске Републике БиХ,
6. Предлог одлуке о избору чланова Предсједништва Српске Републике БиХ,
7. Предлог закона о измјенама и допунама Закона о народној одбрани,
8. Предлог одлуке о формирању Војске Српске Републике БиХ,
9. Предлог закона о порезу на промет производа и услуга,
10. Предлог одлуке о обиљежавању Српске Републике БиХ,
11. Предлог одлуке о употреби симбола Српске Републике БиХ,
12. Предлог платформе за разговоре са руководством Савезне Републике Југославије,
13. Упозорење чланицама Европске заједнице поводом прекида Конференције у Лисабону,

14. Избор и именовање.

Ад.1.

Излагање о политичкој и ратној ситуацији на територији Српске Републике Босне и Херцеговине, поднио је др Радован Караџић, председник Савјета за националну безбједност.

Након дискусије о излагању и поводом излагања, посланици су усвојили Информацију о политичкој и ратној ситуацији. Закључено је да се формира редна група за израду карте Српске Републике Босне и Херцеговине, како би се знало које територије треба бранити.

Ад.2.

Након поднесеног предлога текста свечане заклетве и вође не дискусије о истом, усвојен је текст свечане заклетве који гласи:

"Заклињем се да ћу се придржавати Устава и закона Српске Републике Босне и Херцеговине, часно и савјесно чуваћу њен Уставом утврђено уређење, поштујући моралне норме и духовне вриједности у борби за слободу српског народа и свих других држављана Српске Републике Босне и Херцеговине. Тако ми Бог помогао!"

Ад.3.

Скупштина је једногласно верификовала одлуке које је донијело Предсједништво Српске Републике Босне и Херцеговине и то:

1. Одлуку о оснивању новинске агенције "СРНА",
2. Одлуку о привременом финансирању јавних расхода СРБИХ за период јануар-јуни 1992. године,
3. Одлуку о основама организације и рада судова за прекршај
4. Одлуку о усмјеравању новчаних казни за прекршаје и о спровођењу прекршајног поступка за вријеме рата и непосредне ратне опасности,
5. Одлуку о основама организације, сједишту и подручју редовних судова;

6. Одлуку о оснoвaнa oргaнизaциje, сјeднштy и пoдгучју јaвнх тужлштaвa,

7. Одлуку o прoгaлaштeву нeпoсрeднe рaтнe oпaснoстн,

8. Одлуку o oснoвaњу кaзнeнo-пoрaвнх oргaнизaцијa нa тeррoрнјн Српскe Рeпубликe Бoснe и Хeрцeгoвнe.

Ад.4 и 5.

Скупштнa јe јeднoглaснo усвoјлa прнјeдлoг aнaнднaнa нa Устaв Српскe Рeпубликe Бoснe и Хeрцeгoвнe и Прeдлoг зaкoнa o кзн-јeнaнa и дoпунaнa Устaвнoг зaкoнa зa прoвoђeвe Устaвa Српскe Рeпубликe БнХ,

Ад.6.

Зa члaнoвe Прeдсјeднштвa Српскe Рeпубликe Бoснe и Хeрцeгoвнe Скупштнa јe јeднoглaснo изaбрaлa др Рaдoвaнa Кaрaцннa, проф.др Бнжaну Плaвннн и проф.др Ннкoлу Кoзeвннa.

Ад.7.

Скупштнa јe усвoјлa Прeдлoг зaкoнa o кзнјeнaнa и дoпунaнa Зaкoнa o нaрoднoј oдбрaнн.

Ад.8.

Скупштнa јe јeднoглaснo усвoјлa Одлуку o фoрмнрaву Војскe Српскe Рeпубликe Бoснe и Хeрцeгoвнe.

Зa кoмaндaнтa Глaвнoг штaбa Војскe СБнХ пoстaвљeн јe гeнeрaл-пoтпукoвннк Рaткo Млaднн.

Ад.9.

Нaкoн oпшнрнe днскуснје, у кoјoј су пoрeд oстaлoг, нзрaхeнe днлeнe дa лн oвaј зaкoн у рaтнoј снтуaцнјн дoнoснтн нлн нe, с oбзнрoн дa нeнa нн прoнeтa нн прoкзндoвљe'oдлучeнo јe дa сe Прeдлoг oвoг зaкoнa усвoјн уз oгрaннчeнo трaјaвe oд 3 мјeсeцa, a нaкoн тoгa aкo сe услoвн нoрмaлнзују, прнпрeмнтн нoвн зaкoн н дoбрo сaглeдaтн сe аспeктe oвoг пнтaвa.

Ад.10.

Одлучено да се Одлука о сбижевању граница Српске Републике БиХ скине са дневног реда, а да се припреми одлука која ће тачно регулисати на који начин ће се обижекти територија Српске Републике БиХ. Одлуку је потребно доставити свакој општини.

Ад.11.

Скупштина није усвојила Предлог одлуке о употреби симбола Српске Републике БиХ. Наиме, одлучено је да се химна и грб не усвајају, него да се та знамења усаглаше са Републиком Србијом.

Усвојена је Одлука о облику и изгледу заставе Српске Републике БиХ, која се састоји из три боје: црвена, плава и бијела, однос ширине и дужине заставе један према два. Боје заставе су положене водоравно, и то црвена, плава и бијела. Свака боја заузима једну трећину ширине заставе.

Ад.12.

Након дискусије у којој су дате одређене сугестије, Скупштина је усвојила Платформу за разговоре са руководством Савезне Републике Југославије.

Ад.13.

На предлог проф.др Николе Кољевића Скупштина је усвојила текст упозорења чланицама Европске заједнице поводом прекида Конференције о Босни и Херцеговини у Лисабону.

Ад.14.

За вршиоца дужности гувернера Народне банке Српске Босне и Херцеговине Скупштина је именovala Врачар Милека.

Пошто су посланици предлагали формирање Савјета Народне банке, закључено је да др Милановић Милован, потпредседник Скупштине обави консултације на нивоу Аутономне регије Крајина око овог питања, након чега Скупштина АР може именовати Савјет од шест чланова, што би Скупштина Републике верификовала на наредној сједници.

Скупштина је верификовала избор министара у Влади Српске Републике Босне и Херцеговине, које је изабрало Председништво у немогућности да се Скупштина састане, и то: Велибора Остојића - за информисање, мр Момчила Мандића - за правду, др Алексу Милојевића - за развој и просторно уређење, др Драгана Кадлинића - за здравство, социјалну заштиту и заштиту породице, Божицара Антића - за привреду, Петра Марковић - за финансије, Богдана Суботића - за одбрану, Момчила Пејића - за потпредседника Владе и ресор финансија, Недељка Лаића - за саобраћај и везе, Љубомира Зуковића - за образовање, науку, културу и физичку културу и проф. др Миливоја Надаждића - за пољопривреду.

Саставни дио овог записника је магнетофонски снимак сједнице.

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Мр Момчило Крајчић

**СРПСКА РЕПУБЛИКА
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
СКУПШТИНА СРПСКОГ НАРОДА У БиХ**

ИЗВОРНИ ЗАПИСНИК

Са 16. сједнице Скупштине српског народа у БиХ, одржане 12. 05. 1992. године у Бањалуци у просторијама Дома ЈНА са почетком у 10,00 сати.

Сједницу је отворио Мр Момчило Крајишник, предсједник Скупштине српског народа у БиХ.

МОМЧИЛО КРАЈИШНИК:

Отварам 16. сједницу Скупштине српског народа БиХ коју можемо са правом назвати прва ратна сједница у ово данашње вријеме.

Како је ратно вријеме морамо бити задовољни да данас имамо кворум али и бити жалосни да данас међу нама нема једног нашег посланика који је мучки убијен и који је јуначки дао свој живот за овај народ. Нема Горана Зекића и ја бих вас замолио да минутом ћутања одамо част нашем Горану.

Нека је слава нашем Горану и нека му Бог душу прости.

Поред Горана многи наши борци и припадници наших народа и родољуби ове српске БиХ су дали своје животе. Ја се извињавам свима онима које нећу данас поменути и не мислимо да је њихова жртва мања од нашег покојног Горана али дужни смо нашем посланику да одамо опет почаст а уједно и свим оним који су у овом рату дали живот за слободу свог народа. Како сам рекао, имамо кворум за одржавање сједнице и присуствује 49 посланика из свих ријелова српске БиХ и ми смо

прије самог засједања дали дневни ред, али има неких промјена па бих вас замолио да пратите и допишете евентуалне промјене, како би се могли изјаснити о дневном реду.

1. Предлажемо за прву тачку - Информација о политичкој ратној ситуацији у Српској Републици БиХ. Поднијеће информацију председник Савјета за националну безбједност господин Радован Караџић.

2. Другу тачку предлажемо да се усвоји Комисија која ће у међувремену припремити предлог заклетве коју мора да положи наши сви чланови Владе јер чланови Владе не могу бити нити наставити са радом уколико не положи заклетву. Заклетву неће полагати посланици пошто по нашем Уставу Скупштина српског народа у БиХ врши функцију Народне скупштине до избора а кад се изврши допунски избори онда ћемо конституисати Народну скупштину. У овом ратном времену ће функцију Народне скупштине, која је предвиђена по Уставу Српске Републике БиХ, вршити Скупштина српског народа у БиХ која је у овом саставу састављена од посланика који су већ једном положили заклетву.

3. Трећа тачка је: потврђивање одлука и других прописа које је донијело Председништво српске Републике БиХ, и то:

- Одлука о формирању новинске агенције “СРНА“,
- Одлука о привременом финансирању јавних расхода Српске Републике БиХ за период април-јуни 1992. године,
- Одлука о основама организације и рада судова за прекршаје,
- Одлука о усмјеравању новчаних казни са прекршаје и о спровођењу прекршајног поступка за вријеме рата и непосредне ратне опасности,
- Одлука о основама организације, сједишту и подручју редовних судова,
- Одлука о основама организације, сједишту и подручју јавних тужилаштва,
- Одлука о оснивању казнено-поправних организација на територији Српске Републике БиХ,
- Одлука о проглашењу непосредне рате опасности.

4. Приједлог амандмана на Устав Српске Републике БиХ.
5. Приједлог закона о измјенама и допунама Уставног закона за провођење Устава Српске Републике БиХ.

6. Приједлог одлуке о избору чланова Предсједништва Српске Републике БиХ.

Ја бих сад замолио и ове новинаре са заврше свој посао, па да - захваљујем се на труду и вјероватно ћете добити послуже информације. Ја се надам да смо се договорили тако да нема проблема.

7. Седма тачка је приједлог закона о измјенама и допунама Закона о народној одбрани.

8. Приједлог одлуке о формирању војске Српске републике БиХ.

9. Приједлог закона о порезу на промет производа и услуга.

10. Приједлог одлуке о обиљежавању Српске Републике БиХ.

11. Приједлог одлуке о употреби симбола Српске Републике БиХ.

12. Приједлог Платформе за разговоре са руководством Савезне Републике Југославије.

13. Информација министара у Влади Српске Републике БиХ, и четрнаесто,

14. Избор и именовања.

Двије су још одлуке предложене за разматрање:

15. Приједлог одлуке о оснивању Пољопривредног факултета у Бањалуци, и

16. Приједлог одлуке о прерастању Педагошке академије у Педагошки факултет у Бањалуци. То није прошло Владу и требало би да прође а нема никакве потребе, пошто је у ратно вријеме, говоримо, овлаштено Предсједништво да донесе такве одлуке и ми ћемо то послуже потврдити на Скупштини, па бих ја замолио да имамо ред онакав какав смо по Посланику предвидјели.

Господо, предлажен је дневни ред. Да ли се слажете са дневним редом и има ли ко каквих примједби и приједлога.

Ево, има их толико и идемо редом: Господин Кољевић: Молио бих Вас да због стенограма изађете да би се сви приједлози евидентирали:

Др. НИКОЛА КОЉЕВИЋ:

Мој приједлог је да у дневни ред уђе текст Јавног упозорења свим чланицама Европске заједнице послје јучерашњег отказивања Конференције у Лисабону. Без обзира под којом тачком, мислим да је то документ који би нам био потребан јер би се ми огласили о томе шта требамо урадити у ситуацији у којој Европска заједница суспендује односно одлаже Конференцију о Босни. Хвала.

Јавила су се још двојица.

НИКОЛА ЕРЦЕГ:

Ја бих само кратко око ове двије посљедње тачке. Интересује ме, временски како се може потврдити ову Одлуку с обзиром да је упис студената врло близу, за пар дана, како је по Пословнику потребан неки период који ће одвући ово у мало дужи период, треће да, евентуално, Влада данас ово узме у разматрање.

МОМЧИЛО КРАЈИШНИК:

То се може за наредну сједницу, то није никакав проблем. Ако има нешто посебно, ред би био да наше Министарство припреми и да образложи тако да то никакав проблем није. На наредној сједници ми то можемо урадити. Милим вас да сад идемо редом, како смо научили.

НИКОЛА ЕРЦЕГ:

Имам приједлог да се код избора и именовања разматра и именовање гувернера Народне банке.

МОМЧИЛО КРАЈИШНИК:

Ево, за ријеч се јавио господин Вукић.

РАДОСЛАВ ВУКИЋ:

Предлажем да се иза прве тачке разматрају Приједлог закона о оружаним снагама и Приједлог одлуке о формирању Штаба оружаних снага, док смо ипак одморнији и свјежији и док су команданти још ту.

МОМЧИЛО КРАЈИШНИК:

То је сасвим у реду, али ми имамо овдје измјену Устава па предлажем да се држимо дневног реда.

Посланик ГЕРОВИЋ:

Ја бих предложио у дневни ред, пошто има нејасноћа уврсте у дневни ред и посланичка питања.

МОМЧИЛО КРАЈИШНИК:

Можемо ли онда да усвојимо Дневни ред, с тим да би ово упозорење чланицама Европске заједнице ставили прије избора и именовања, да буде предзадња тачка, а задња тачка да буду посланичка питања. Може ли ако? Да се изјаснимо за овај дневни ред - ко је ЗА. Има ли ко против, суздржаних нема, хвала лијепо. Констатујем да смо усвојили дневни ред и прелазимо на прву тачку дневно реда. Материјал је написан, али пошто, да не би два пута излазили господин Остојић и господин Караџић, предлажем да господин Караџић изнесе онако како зна, усмено, па ћемо онда отворити дискусију.

РАДОВАН КАРАѢИЋ:

Даме и господо, господо посланици, цијењени гости, налазимо се у једном тренутку, које нас је довела историјска судбина српског народа и његов геостратешки и геополитички положај. Чини се да нам се дешава нешто ново, уствари дешава нам се нешто што нам се већ дешавало, само што је наш одговор на то другачији ако могу да кажем и спремнији и успјешнији. Политичке прилике у БиХ у посљедње двије године од оснивања ХДЗ-а прво у Хрватској а затим у Херце-

говини па и у Босни, са својим милитантним и опасним скуповима са инсигнијама усташког режима којим смо доживјели геноцид те од оснивања СДА са њеном оснивачком скупштином, са милитантним исламским фундаментализмом као и са гостима из Хрватске који су назначили границу Хрватске на Дрини, прву линију одбране Хрватске на Дрини, били су веома језгровити, згуснути и сложени тако да се вријеме сажимало и јединца - број догађаја по јединици времена био је огроман. Та два догађаја која су услиједила, кидањем једнопартијског система и доласком деморкатије, односно вишестраначког парламентарног ситета била су велики изазов за Србе. Са својом природном спремношћу на ред, мир, поредак, Срби су вили спремни да подносе и онај режим у коме се тај ред и поредак плаћао највише из фонда Српске духовности, и културе, државности и економије, али, као народ познат и склон демократији прихватили смо изазов времена, приватили смо вишестраначку парламентарну демократију, и како је било очигледно да Хрватска деморкатска заједница и Муслиманска национална заједница иду одређеним путевима који нису само рачунали на просперитет тих народа, него неминовно и на потискивање српског националног интереса на овим просторима, ми смо формирали свој национални покрет који се зове Српска демократска странка, изашла на изборе и у веома згуснутим врменима. Ви сте као посланици успјели да одржите корак са онима који су разбијали Југославију, а хтјели да учврсте БиХ и своје позиције у БиХ под својом доминацијом.

Кад размотамо филм догађаја можемо се..... а то се може и читав наш народ присјетити захваљујући се у тој Скупштини запостављао сваки други посао односно утемељење Босне и Херцеговине као унитарне државе, под муслиманском доминацијом и уз нама неразумљиву помоћ Хрватске националне заједнице и њених представника. То нам је, наравно, постало јасно да је у тој фази њихова коалција била срачуната на одвајање Босне од Југославије, а евентуалне

њихове спорове и свађе су остајали након тога, након што се установи БиХ као суверена држава. Док смо се ми борили у Скупштини да докажемо нашим партнерима, нашим притајеним противницима и непријатељима да смо народ, да имамо своју политичку вољу, своју свијест националну и државну, своје интересе, избио рат у Хрватској који смо ми са стрепњом осматрали, а неки са ових подручја и учествовали у њему. Дали смо током тога периода пуни допринос очувању мира у БиХ, али на начин који није жртвовао ни један српски политички или државни интерес. Наши потези који су нас довели до формирања сопствене државе на овим просторима, били су секвенцијални следствених и увијек изазваних прекршајем правила игре, прекршајем Устава људских и писаних закона од стране наших партнера. Добро се сјећамо колико смо изазвани да не повучемо потез који ће нарушити добросусједске односе, нарушити мир, и допријети таласању и евентуалном ратном сукобу у БиХ. Сви наши потези били су изазвани, били су добро одмјерени, и водили су нас у правцу успостављања равнотеже који су нарушавали наши партнери својим неправедним поступцима. Тако смо доспјели до ове Скупштине након што су сваки смисао Скупштине БиХ поништили посланици муслиманске и хрватске националне заједнице уз помоћ неких странака из опозиције, а након што су одлучили да нас затворе у својој држави, да нас натјерају да се пробудимо у туђој држави, чији су нам знакови и симболи прилично познати из ближе или даље историје, било под хрватском окупацијом, било под турском окупацијом, ми смо били принуђени да искористмо своје право на самоопредјељење и да оснујемо своју Државу. Европска заједница је постала савезник и то онај дио Европске заједнице који је био савезник наших противника и у другом свјетском рату, али су ипак прихватили наш приједлог за Конференцију о Бих, препознавши да српски народ неће тако лако прихватити унитарну Босну Алије Изетбеговића и тако смо доспјели до Конференције о БиХ под европским покровитељством. На тој

Конференцији смо извојевали један велики политички успјех, дививши сагласност Међународне заједнице, у овом случају Европске заједнице, о трипартитној БиХ односно насупрот унитарној Босни и Херцеговини, о сложеној БиХ, од три националне државе, од три конститутивне државе, чији ће односи и везе бити чвршћи или лабавији, ми смо били за лабавије, и Хрвати су били за лабавије, али су у Европи били за чвршће, то је мање важно. Важно је да смо добили на политичком пољу сагласност да је наша воља да имамо своју државну јединицу у БиХ легитимну и да нико нема право да нам то оспори. Можда оспори неко село, или неку општину, али право да имамо своју државну јединицу, свој државни организам и ентитет у БиХ, нико није могао да нам оспори. Ми смо, дакле, на политичком пољу жељели успјехе, како у Скупштини БиХ, тако и у међународним односима. Наша политика се остваривала и ми нисмо имали ни једне једине потребе за ратом, нисмо имали потребе за прављење војне организације, нисмо имали потребе за формирањем разних беретки, ми смо се усмјерили ка политичком, мирољубивом рјешењу и прихватили смо арбитражу политичке Европске заједнице која српском народу, у овом тренутку, није наклоњена, али смо прихватили да понешто изгубимо да не би било рата. Међутим, одмах након међународних признања господа из Муслиманске националне заједнице су, објавивши и раније прије признања да је њихов пристанак на Конференцију чист тактички маневар за добијање на времену и да добију међународно признање независности Бих, почели су да саботирају ту Конференцију на безочан начин непознат Европском искуству. Једноставно, европска дипломатија није могла да вјерује својим очима и ушима, није могла да схвати да такви манифетлуци, на које смо ми тачно упозоравали на домаћој сцени, могу и на међународној сцени да се појаве као легитимно политичко иступање. Но, интереси Европе нису били да разобличавају Алију Изетбеговића. Њихови интереси су били да скрше Србију и Црну Гору, а да Србима у БиХ што

мање дадну, мада су морали прихватити да им дадну оно што је основно - државни ентитет у оквиру БиХ. Изетбеговићу, ни такво савезништво, ни таква подршка и такво гледање кроз прсте нису били довољни и он је прибјегао на сам дан Бајрама рамазанском позиву на мобилизацију за коју је знао стопостотно, да је Срби неће прихватити, дакле, мобилисао је хрватску и муслиманску националну заједницу са циљем да заопштри ситуацију и да истом логиком коју је примјенила Хрватска нападом на ЈНА и нападом на Србе убрза процес осамостаљивања БиХ и овладавања судбином народа у БиХ. То је било четвртога увече, у тренутку када се већ МУП БиХ одијелио, наши су се људи потпуно одијелили, прихватили су наш Устав и наше законе, а између 6. и 7. односно 7. када је БиХ призната, међутим ми смо, односно ова Скупштина је овдје на засједању у Бањалуци, прогласила независност Српске БиХ прије него што је БиХ призната од Европске заједнице, тако да не би било неспоразума шта Европска заједница признаје. Европска заједница дефакто признала је БиХ која не постоји, на чијим просторима и чијим бившим границама постоји још једна државна цјелина - Српска Република БиХ. Догађаји су затим кренули ратним исходом, прије свега завођењем терора у Сарајеву над српским народом, затим и отвореним нападима на Србе у другим крајевима, Зворнику, у Бијељини и на другим просторима на којима је било чарки и прије овога догађаја, прије овог проглашавања и признавања. Српски народ, дакле, у БиХ нашао се на удару Државе Хрватске, независне Државе Хрватске, која има своје аспирације у БиХ и на које аспирације ми немамо примједбу осим у оном дијелу у којем се не саглашавамо око територијалног питања. Немамо ништа против да Хрватска национална заједница у БиХ формира своју државу или остане у држави са Муслиманима. Имамо, међутим, против суровог рата Хрватске солдатеске, регуларних снага Хрватске државе у Посавини које су упале у Посавину и извршила инвазију на Србе у БиХ, вршећи геноцид и тјерајући их са њихових огњишта, покушавајући да заузму што боље

положаје за преговоре, односно да ограничи успостаљање границе своје државне јединице у БиХ. Српски народ је морао да прихвати ту борбу и да се брани и морам да кажем да, колико год смо ми вјеровали Армији, колико год смо ми ишли и прикључивали се тој Армији, без обзира на пјединачне случајеве, несрећног вршења дужност или издаје која слиједи од Словеније преко Хрватске морамо да кажемо да је та Армија пресудно утицала на судбину Српског народа, спасила српски народ на овим просторима, српски народ који није имао своју војну организацију, који се није припремао за рат, који се био определијелио за политичко рјешење. Данас је у БиХ, што се Државе БиХ тиче хаос и неред и потпуно одсуство било какве ефективне државне власти БиХ осим, у неколико крајева, Тузли, Зеници и једном дијелу Сарајева. Та власт у муслиманској БиХ, нарочито у Сарајеву, врши се на најбезочнији злочиначки начин уз терор над српским народом, затим над војним лицима и њиховим породицама. Коначно, и уз отворене кржаве, крвожедне нападе на младиће у ЈНА, све по налозима који долазе из Команде ТО, тзв. БиХ, коју сачињавају, искључиво, хрватски и муслимански официри и војници уз разне паравојне формације које су легитимисане, односно које су укључене у ТО БиХ. Што се тиче осталог дијела изван Сарајева, гдје Срби контролишу значајан дио својих територија и својих насеља, на све и не сасвим, али значајан дио контролишу. У осталом дијелу Српске БиХ влада ред и поредак заснован на Уставу Српске БиХ, законима те Републике. Школе раде, предузећа понешто раде, видјели смо данас са великим задовољством из авиона и читаву Босанску Крајину потпуно ограђену, дакле српски народ успоставља живот у својој Држави, а на ободима те Државе, рубним подручјима према другим националним заједницама мора да се бори за голи живот и опстанак и да се бори против геноцида који се према њему проводи и покушава водити.

Прилике у БиХ обиљежава у значајној мјери и стање у Југославији која је обновљена између Србије и Црне Горе.

Притисци на Србију и Црну Гору, односно на Југославију, су безочни и неоправдани и сада се повезује на неки начин и са стањем српског народа у БиХ, његовим плитичким и војним поступањима. Ми смо зато били веома опрезни, трудили смо се да не заузмемо оно што није наше, да се не боримо више него што треба, да се одбранимо, да не бисмо поспјешивали рат у БиХ и да не бисмо оптеретили Србију и Црну Гору, односно Југославију, након обнове њиховог федералног уговора. Међутим, ми видимо да је то све узалуд. Видјели смо на принципу Конференције у БиХ да се Конференција прекида онда када треба дванаестори европских минитара вањских послова, без обзира на то који се разлог дао.

Заказивање сутрашњег засједања које је требало бити сутра те Конференције било је образложено чињеницом да су борбе у Сарајеву, ипак јењале, а онда је отказана исто тако са образложењем да борбе у Сарајеву нису јењале. У међувремену ми видимо и знамо да се припрема Декларација против Србије и Црне горе, односно против Југославије, а можда и прекид дипломатских односа са Југославијом. Видимо шта се збива на КЕБС-у, видимо да је притисак савезника фашистичке коалиције из другог свјетског рата на Југославију, нажалост ојачане америчком подршком невиђен безочан терор, дипломатски тероризам и притисак на Југославију у оквиру КЕБС-а.

Ајде што су притисци у оквиру КЕБС-а, чији смо ми чланови, чији је Југословија члан, а ни притисак из Европске заједнице као једне од европског удружења грађана, као једне интересне заједнице чији ми члан нисмо потпуно је неразумљив и неприхватљив. Наше гледање на те ствари је нешто другачији од гледања у Југославији и ми мислимо да смо се морали много раније усправити, сами напустити организације које се некоректно понашају и руше саме своје сопствене принципе, КЕБС врши своје сопствене принципе на примјеру Југославије, отказати Европи свако право да се бави нама, декларисати своје право самоопредјелења, означити које су то границе и бранити

их док не буду признате. То нисмо урадили зато што је констелација снага у свијету крајње неповољна. Четрнаесте и четрдесетпрве имали смо бар знатан дио свијета, ако не више од половине на нашој страни, овога пута, нажалост, немамо, несврстани се не појављују и не постоје, а европске силе воде рачуна само о свом интересу, тако да то нисмо урадили мада се ја понекад питам да ли би било боље да смо тако урадили и онда прогласили борбу српског народа за своју Државу, па бисмо видјели колико бисмо издржали и видјели бисмо да ли бисмо у међувремену добили подршку некога у свијету ко би био заинтересован за такву српску државу. Но, сад шта је ту је, то нисмо урадили. Покушавали смо да помиримо наше унутрашње стање и наше интересе са интересима других који су изван нас и који изван нас егзистирају и ту се нашло рјешење са Уједињеним нацијама за српску Крајину које, као један предах, може да нам омогући описивање положаја српске браће у Крајини и њихову припрему за уједињење и удруживање у једну заједничку државу односно у Савез држава или спрксу Федерацију. У БиХ таквог рјешења није било на видику нити се оно може провести на начин на који је спроведен у Хрватској због тога што би требале огромне снаге да би покриле Српску територију у БиХ. Осим тога, постављамо питање зашто би покрили српску, зашто не бисмо покрили муслиманску територију која је много мања, много проблематичнија у државно-правном погледу, јер се тамо не поштују закони и врши се терор. У овим посљедњим договорима, односно сусретима са представницима Уједињених нација нисмо допустили могућност распореда снага Уједињених нација у БиХ, али искључиво након разграничења, искључиво дуж граница три националне државе. За ту опцију смо били и кад је Крајина, српска Крајина у питању, али није било могуће постићи такву варијанту, мада се ми надамо да ће таква варијанта на крају бити, јер је и у Турској републици Кипар било прво као и код Крајине, распоред на читавим територијама а касније се повукла зеленија линија и на тој

зеленој лини снаге Уједињених нација које тамо трају већ девет година.

Што се тиче одбрамбене снаге и способности ратне ситуације у БиХ можемо да кажемо да се сада воде борбе на додирним тачкама са Хрватском националном заједницом, то су прије свега долина Неретве и Посавина, те Купрешко-ливањско ратиште, на срећу сада више ливањско него купрешко, а нажалост било је купрешко гдје смо преко педесет људи изгубили, много рањених, и порушених кућа, као и, уосталом, и у долини Неретве која је линија разграничења између хрватске и српске националне заједнице, иако и Муслимани, и према сопственим жељама и жељама Европе, гаје неке аспирације на Средњу Херцеговину, то јесте онај појас уски равни око - од ријеке према падинама наше Херцеговине и покрива један дио Мостара. Што се тиче муслиманске националне заједнице и сусрета наших двију територија-борбе су започели они након једног инцидента са српске стране у Бијељини, увели су терор од стране зелених беретки, њихових снајпериста који је знате како завршио, а онда се напетост и сукоби су настављени дуж ријеке Дрине за коју су они веома заинтересовани и коначно заинтересовани су због тога што им пружа добре могућности да буду подржани од исламских земаља, прије свега од Турске, ако су успоставили зелену трансфензалу преко Санџака и Косова и албанског дијела Македоније и тако били мостобран исламским, прије свега турских, интереса у Европи. И наравно, сукоб је у Сарајеву гдје српски народ не допушта да град који се изграђивао на рачун свих крајева у БиХ, на рачун српског народа који је у послеријатном периоду чинио 44% популације, а у радној популацији било је преко 50%, чак и данас у радној популацији међу запосленима су 44% запослени Срби. Дакле, тај град који се еномрно развијао на рачун свих српских крајева, прије свега српских, јер Зеница и Тузла нису заостајале у развоју. Бањалука и Бијељина су заостајале и Требиње и Херцеговина. Дакле, који је изграђен нашим новцем, и највише нашим новцем, и

који се развијао на српској земљи, катастарски гледано на српској земљи, највећим дијелом на српској земљи. Ми нећемо да пустимо да буде искључено из наше државне јединице у БиХ. Ми нисмо били за рат у Сарајеву. Ми смо били за то да српска полиција контролише српске дијелове града, да буде одговорна за збивање у српском дијелу града, а муслиманска на муслиманском дијелу града да се без икаквих борби направи разграничење, како читаве БиХ, тако и у самом Сарајеву. Све је то могло да се обави на миран начн. Сарајево не би било једини и први гранични град. Граничних градова у Европи има доста и неки се чак и успјешно развијају. Тај рат у Сарајеву који нам је наметнут, пун криминалаца како оних који су били лопови и криминалци у мирнодопском периоду, тако и оних који сад постају криминалци, ратни криминалци, ратни злочинци и тај рат ми тамо издржавамо, и то могу да кажем прилично добро, с обзиром на снаге са којима смо располагали, прилично добро држимо позиције које смо имали. Држимо све свој крајеве, све општине, сва насеља од Сарајева и држимо наше непријатеље, сад морам и могу да кажем да држимо наше непријатеље у потпуном окружењу, тако да им не може да дође војна помоћ, ни у људству, ни у наоружању. Има још, додуше, ратних сукоба понегдје. У Добоју и око Добоја су кратко трајали и успјешно су завршени за српску страну. Дуж Дрине су завршени успјешно, у Фочи, Зворнику, Вишеграду, док је Горажде, гдје Срба има 27% у прилично тешкој ситуацији, нарочито у тешкој ситуацији и Муслимани који се налазе у српском дијелу и ту се држе позиције, мада немамо нарочито добре везе и не знамо како се дневно ситуација развија. У сваком случају она није трагична по српски народ.

Ми смо све учинили да до рата не дође, а кад је дошло да рат престане и да се успостави мир, који би омогућио политичко разрјешење ситуације. Прекид ватре, односно примирје, сваки пут нарушавано од стране, прије свега муслиманских у Сарајеву, а и хрватских у Посавини, гдје није ни престајао рат, читаво вријеме и у долини Неретеве, при чему мислимо да је хрватски

мотив освајања територија и успостављање фактичког стања, успостављање граница које ће бити, прије или касније по њиховом мишљењу признате, док је мотив муслиманских насртаја на примирје, уствари, суспендовање, односно саботирање Конференције о Босни и Херцеговини гдје они губе, њихов концепт губи, који је неправедан и који рачуна на доминацију над Србима. Ми смо синоћ најавили, и данас ако ова Скупштина одлучи, прогласити једнострани прекид ватре на одређено вријеме и нећемо одговорити осим у случајевима крајње нужде, односно крајње угрожености, како бисмо показали свијету и Европи када Европа добро зна пуку истину о овим збивањима, да ми нисмо ратоборни и да ми не започињемо рат и не кршимо примирје. Наравно, једнострани прекид ватре може да траје само до тренутка када смо заиста угрожени и када морамо да се бранимо. Ми мислимо да смо на добром путу. Боље би било да се политички ријешу ситуација. Најбоље би било да се одмах успостави примирје, и поставе границе, макар ми понешто изгубили, на начин како Европска заједница предложи и нађе заједничко рјешење за ове три националне заједнице.

Српска страна у БиХ, Предсједништво, Влада, Савјет за националну безбједност који смо формирали донијела је стратешке приоритете српског народа, односно стратешке циљеве српског народа, од којих је први стратешки циљ раздвајање од друге двије наше националне заједнице, државно раздвајање.

Раздвајање од оних који су наши непријатељи и који су искористили сваку прилику, прије свега у овом дијелу, да насрну на нас и који би наставили са таквом праксом, ако бисмо и даље остали заједно у истој држави.

Други стратешки циљ је, чини ми се, коридор између Семберије и Крајине. То је ствар за коју ћемо, можда, бити присиљени да понегдје нешто жртвујемо, али је то од највеће стратешке важности за српски народ, јер то интегрисе српске земље, не само Српске БиХ, него и Српске БиХ са Србијом и

Српске Крајине са Српском БиХ и Србијом. Дакле, то је стратешки циљ веома високо рангиран, који мора да остваримо јер нема Крајине, нема Бос. Крајине, нема Српске Крајине, нема Савеза српских земаља, уколико не остваримо тај коридор који ће нас добро интегрисати, који ће нам омогућити несметан проток из једног дијела наше државе у други.

Трећи стратешки циљ је успостављање коридора у долини ријеке Дрине, односно, елиминисање Дрине као границе између два свијета. И с једне и с друге стране Дрине смо ми и наш стратешки интерес и наш животни простор. Ми сада видимо могућност да се сада неке муслиманске општине, као енклаве, успоставе уз Дрину, да би они остварили своја права, али да то у основи мора да припадне Српској Босни и Херцеговини, тај појас који је уз Дрину и који, колико нама стратешки помаже, нама на позитиван начин, толико нама помаже на начин што штитимо интересе наших непријатеља да остваре коридор који би повезивао са исламском интернационалом и увијек чинио ово подручје нестабилним.

Четврти стратешки циљ је успостављање границе на ријечи Уни и рјечи Неретви. Европска заједница нам је на радним мапама које је предложила на овом посљедњем засједању признала границу на ријечи Уни. Обиљежили су ријеку Уну као нашу ратну границу и источно од ње офарбали у плаво.

Пети стратешки циљ је подјела града Сарајева на српски и муслимански дио и успостављање сваког од ова два дијела ефективне државне власти те конститутивне државе. Дакле, Сарајево нам је, стратешки гледано на петом мјесту, али су борбе у Сарајеву и за Сарајево, и стратешки тактични гледано од пресудне важности, јер не дају успостављање чак ни привида, али ни државе. Алија нема државу док ми имамо дио Сарајева. Нема Владу, нема Скупштину, нема функционисање, јер Алији је било најважније да он за свијет ствара привид како постоји држава, а како смо ми терористи. Међутим, борбама за Сарајево држимо борбе далеко од Крајине, далеко од Сембе-рије, далеко од Дрине, далеко од свих оних крајева гдје би се

евентуално, могли сукобити са Муслиманима. Јер, борбе око Сарајева одлучују судбину БиХ и ми смо то и раније слутили и о томе смо говорили, ако рата буде он ће почети у Сарајеву и завршити у Сарајеву. Овај први дио тог предвиђања се остварио, а вјерујем, да ће се и други дио остварити оног трену кад добијемо мапу Сарајева, и тада мислим да ће рат престати у Сарајеву и цијелој БиХ, што се тиче Срба и Муслимана.

Шести стратешки циљ је излаз Српске Републике БиХ на море. То смо ставили у нашој хијерархији на шесто мјесто. Није то неважно, то је врло важно, али има важније од важнијега, има изгледније од изгледнијега. Ми не знамо колико је изгледно то, али ми морамо само знати да је наш интерес и циљ, да прије свега Херцеговина, која је излазила у својој историји на море, изађе поново на море, то јесте, морамо дио територије која је тамо учинити спорном и не приказати тај простор као дио Хрватске државе ради тога што је непоштено, нечасно, некоректно, повучена граница између Хрватске и других дијелова. То је граница, стретешка граница, Запада према Православљу. То је граница против Срба против Руса, то је граница против источног свијета, против Православља. Та граница је смијешна и само ко види конфигурацију те хрватске обале види да је то рађено несигуро и са једном намјером да се ови дијелови држе што даље од мора, српски дијелови тог мора, при чему би се на Црну Гору вршио зеленашки, односно.... удар да се и одатле Србија отјера..... значајне на Цетињу, нажалост, док у цјелини Српске Црне Горе и то значајне, али у сарадњи са 30-35% муслиманских односно шиптарских интереса тамо, те снаге су могле да угрозе обједињавање српских земаља, прије свега Србије и Црне Горе, чиме се излазак српских земаља Србије и Црне Горе обезбјеђује излазак на море. То су, господо посланици, драги гости, прилике у којима се налазимо, прилике које су нас довеле до овог овдје и изгледи који ће нас извести одавде. Ми вјерујемо, надамо се и у Бога, у правду и у наше снаге да ћемо остварити оно што смо зацртали, свих шест ових стратешких циљева

наравно, према хијерахији и да ћемо коначно и дефинитивно завршити посао за борбу, за слободу српског народа. Тај посао није завршен. Ништа што се у историји не заврши како треба не умире, него се поново враћа на дневни ред и поново са много више жртава. Српске заблуде о братству и јединству поготово који превазилазе оквире једне религије која није само значајна по начину вјеровања, него је то култура и цивилизација једна. Морају престати и српска мегаломанија да укључимо у своје просторе што више наших непријатеља, поготово што више територија, што више брда и потока, били они плодни или неплодни, мора бити сведено на разумну мјеру да бисмо били солидни и компактни. То се може упоредити са балоном који се надувава да буде што већи, а што се више надувава, његова опна је тања, и склонији је прскању. И ово говорим због тога што се свакодневно сусрећемо за нашим одважним људима који су узели колико год се може, тако да могу да нас доведу у опасност ако укључимо у нашу државу превише наших непријатеља који ће поново радити против те државе.

Скупштина се не састаје често јер је рат, мада морам да кажем да се радујем Скупштини, да се видимо сви заједно и, чини ми се да нема Скупштине у којој, без обзира на опозицију, или на позицију у којој постоји толико сагласности око базичних питања и националних, и државних и људских као што је наша Скупштина и толико братске слоге и међусобног уважавања и цијењења, и коначно, толико снаге коју колективитет даје појединцима да су сви наши посланици који су излазили за говорницу, су бриљирали и буквално отврали очи нашем народу у погледу онога што нам се дешава. Ја се надам да ћете ви сазивати Скупштину кад год се то може и да ћете до тада овластити друге органе да, између два засједања, доносе одлуке са законском и другом снагом, како државни организам и државни живот у Српској Републици БиХ не би стао и не запао у неки ћорсокак, а наравно те све одлуке ћете ви на свом наредном засједању потврдити и ревидирати или одбацити.

На питање о Русији, господин Караџић је рекао:

Овдје је новинар, не знам да ли је остао вани или је ушао са нама, био је у авиону са нама, Русија је на КЕБС-у показала неко дипломатско достојанство, то ми је чак и овај новинар рекао, по први пут Руска дипломатија води рачуна о њиховим интересима и Русија је на КЕБС-у запела да не допусти ово избацавање Југославије, што је сад већ постало и питање њеног достојанства и ако сад попусти Русија то ће бити знак њене слабости. Русија се буди и опоравља и ми вјерујемо да ће Русија бити јака и снажна. Чињеница је, као што један наш пријатељ аналитичар из Америке пише, да смо ми Срби били у тешкоћама увијек кад је Русија била слаба. То је било 1877-78. године пред берлински конгрес, затим 1908-1909. године након руско-јапанског рата 1905. године, затим 1914. године те 1941. године, значи углавном смо ми били у тешкоћама кад је Русија била слаба. Чињеница је да је нама Православље донијело доста брига и невоља са западним свијетом, јер нас увијек сматрају потенцијалним савезником Русије и зато добијамо по глави и угрожавају нас али је чињеница, исто тако, да јака Русија има интересе да се на Балкану одржи српски народ у једном комаду, у једној држави, јер је то борба за превласт у овом дијелу Средоземља и у овом дијелу Европе. Ја бих сада завршио, а сами одлучите која би била питања и који би били одговори.

ПИТАЊЕ:

Шта је спорно и шта сте се договорили са Хрватима?

КАРАЏИЋ: Ја се надам да су.....:

Ово је био један политички маневар користан и за нас и за Хрвате. Ми, нажалост, не можемо да вјерујемо у оно што се договоримо са ХДЗ-ом БиХ, нешто због тога што су они вјероловни, а нешто и због тога што ни не владају ситуацијом и што неко из Загреба може да промијени ту одлуку и без њихова знања. Ми смо на примјеру Купреса њима рекли да ћемо водити рачуна о њиховим интересима, јер је за њих Купрес важнији

него за нас, због Купрешких Врата, и да ћемо се можда договорити да граница буде путем и да ћемо неки аранжман направити, прије свега локална војска на Купресу, а онда ми на републичком нивоу, али важно да се не ратује. Међутим, они су то знали, али су заратили против нас на Купресу и побили нам људе.

Међутим, наш договор са Хрватима, билатерални договор на питањима која су у оквиру Конференције о БиХ уздрмао је свијет. Форинофис британски се тиме бави. Стејд департмент се тиме бави. Овај нам је Споразум омогућио да укажемо на то да је могуће направити друге аранжмане у БиХ, аранжмане којег се мађари боје, то јест подјела Босне на два дјела, ми то наравно не желимо, али то је једна од могућности која њих плаши. Друго, показали смо да се билатерално може разграничавати и хтјели смо да одмакнемо ту осу разграничавања што дубље и што даље да нема више повратка на старо. Један руски дипломата који је са нама разговарао баш јутрос прије поласка, узимао је и тражио информације као да је то већ готова ствар, као да ће то већ бити. Очигледно је да је фактичко стање створено на терену убиједило многе да више Босне нема, бар не онакве каква је некад била. Ми смо хтјели да установимо шта је спорно, нек свако каже, нека они кажу граница је Барања, ми кажемо ријека Неретва, и то је спорно и нека се тиме Европа бави. Издвајајући три-четири позиције које су спорне, ми смо учинили инплиците неспорним сва друга питања и сва друга подручја са Хрватима, као што је подручје Добратића код Скендер Вакуфа, као што је подручје гдје год се ми додирујемо са њима; учинили смо неспорним и дотакли смо на путу разграничења на путу те двије националне заједнице. То нам је врло битно да их увучемо у ту воду да се оквасе и да иду дубље у том правцу. И то је један политички међукорак, једна велика игра која је успјела преко наших очекивања, била је врло успјешна. Наравно, мир се није успоставио нити смо ми вјеровали да ће они успоставити примирје, али нам је овај међуполитички потез био потребан.

Ја бих замолио да постаљемо питање, ту је и господин Кољевић, госпођа Плавшић, нажалост, није, ту је и предсједник Владе и министри, па можемо касније кад завршимо дневни ред да разговарамо.

КРАЈИШНИК:

Хвала лијепо господину Караџићу. Отварам дискусију по овом питању. Можемо усмено или писмено да се пријавимо за дискусију. Ево доктор Бели.

БЕЛИ:

Поштовано Предсједнитво, даме и господо! Ја бих само дао пар напомена у вези ових приоритетних задатака које је наш предсједник поставио. Један од првих приоритетних задатака јесте успостављање комуникације између Семберије и Босанске Крајине, пошто се Брчко налази практично у жижи тих збивања, морам вас обавијестити да су операције у смислу успостављања те комуникације, донекле војно завршене, међутим Брчко као јако упориште прије свега муслиманских снага, остало је недовршено а моје лично мишљење и ја вјерујем да већина то дијели, код рјешавања ових приоритетних задатака требамо да дејствујемо заједно, а не да се читав терет сручи на поменуто подручје. До сада нисмо били у могућности да комуницирамо ни са ким, сем наше регије Семберије и Мајевице, до сад је та сарадња била добра, односно колико су прилике дозвољавале, међутим на то подручје треба још много снага за дефинитивно чишћење, а прије свега требаће нам сигурно помоћ у одржавању дате ситуације. Ми нисмо ништа урадили.... да послје извјесног времена будемо у позицији да, пошто сад Алија Изетбеговић не може да држи власт у БиХ, да ми не можемо да држимо у Брчком. То прије свега мислим на квалитетан милицијски кадар. Од раније активних милиционера многи се нису одазвали, а ова резервна полиција практично није никаква. Да не бих много дужио, ја бих вас замолио да не одемо одавде, да прије свега, војни стра-

тези, видим овдје господина Мандића, а да таква нека проблематична подручја, као што је Брчко, Дервента, а да се то војно тачно дефинише и да ми знамо гдје се можемо обраћати за помоћ. Ја лично мислим да Семберија и Мајевица ту може доста урадити. Не знам да ли је у дневном реду то, међутим, ми морамо у овим ратним временима извршити општу мобилизацију српског народа и замолио бих предсједника Караџића и предсједника Крајишника који су у могућности да комуницирају са српским народом преко средстава јавног информисања да се ово више пропагандно дјелује и морам вам рећи да српски народ, поготово у овим крајевима гдје смо ми, рецимо као у Брчком 20%, а као што сте ви предсједниче, говорили да Срби нису освајачки народ, па се тешко укључују у та освајања која су нам у овом моменту неопходна. Исто тако, врло је тешко покренути сусједне, ако није брчанска општина, тешко људе мобилисати и требамо стално говорити, да се тачно ти ратни циљеви, да народ мора да зна у свако моменту шта им треба чинити. Кажем вам, ови циљеви су остварљиви, али понављам требало би инсистирати на општој мобилизацији. Међутим, та општа мобилизација се не спроводи, односно треба неко дати директиве да не иде од општине до општине, шта то значи општа мобилизација, јер рецимо, Семберија и Посавина може сигурно да мобилише 20.000 ратника. А сад нема, можда, под оружјем 4-5000.

КРАЈИШНИК:

Јавио се Керовић, па Милошевић.

КЕРОВИЋ:

Ја бих само око ових стратешких циљева што је господин Караџић износио, придодао још и то да се укључи око рјешавања овог коридора, како га већ назва и питање Тузле, а ево из којих разлога, када је малоприје износио мој колега, посланик Бели, неке чињенице у Брчком, ми морамо јасно да утврдимо и територије, односно границе српске Републике

БиХ, а сада да кажем зашто питање Тузле. Питање Тузле је изузетно значајно и проблематично. Све са јужне стране Мајевице смо изгубили, ако изгубимо пола Тузле, а постоје и интенције да се може изгубити сигурно пола Тузле, јер Тузла се до сада понаша ипак индферентно, ипак уз неку грађанску опцију, иако ми настојимо да је задржимо одвојено од Сарајева. До сада је то успијевало, мада у задње вријеме доминацију имају Алијине снаге, које у Тузли настоје преузети власт, јер ће и тамо вјероватно букнути сукоб. Зато и кажем да се питање Тузле мора сигурно убацити у рјешавање ових стратешких проблема и да се више не можемо нагађати око неких ранијих подјела које смо замишљали прије признавања суверене Босне од стране ЕЕЗ-а. За сада морамо имати другу концепцију, другу визију и више не можемо пристајати ни на какве енклаве. Касније ћу се јавити када буде питање граница.

КРАЈИШНИК:

Хвала лијепо. Господин Милошевић.

МИЛОШЕВИЋ:

Господине предсједниче, даме и господо посланици, дозволите ми да искористим своје посланичко право и да говорим, поштујући Владу и Предсједништво, и господина предсједника, али поштујући их у толикој мјери колико их је скупштина овластила да раде свој посао. Скупштина је, господи, највиши орган власти српског народа у БиХ, а ја сам као посланик дио те власти, али нажалост сваким даном нас је све мање, нажалост неки гину, а има помало и појединаца који су оркенили леђа српском послу, и не смијемо запоставити ту чињеницу. Ја не бих себи дозвољавао да дуго говорим, јер сам често говорио и многе ствари потрефио, или другачије речено прогнозирао. Мене, као сваког Србина, мучи локал патриотизам, сви смо ми Срби помало локал патриоти, што се показало и у рату. Сви хоћемо да будемо кући пред прагом.

Мучи ме проблем овог простора којег Хрвати називају “Малим Кувајтом“ - то је Сјеверна Босна. Ја сам, господо, већ неколико пута говорио шта ће се тамо догодити, и ми, нажалост немамо ни једног Србина на општини Босански Брод. На општини гдје су Срби имали 60% простора, гдје су имали преко 30% становништва и заједно са Југословенима чинили релативну већину. Ми немамо више ни једног Србина у залеђу према Босанском Броду. Сва Српска села су пушта, попаљена, људи поклани, и заједнички у јаме потрпани. Ја не бих говорио о том што се догађа на ширем простору, и свугдје се догађа, и нису теже ране Сјеверних Срба од Јужних Срба, али бих напоменуо господи која води српски посао и српске пословође да се простори на сјеверу гушће насељени него простори на југу, да су плоднији и богатији, да су ближе индустријским центрима Европе и као такви интересантни за сваког оног ко жели да се бави политиком. Но, да не бих држао политичку вакелу нити војничку господи генералима, јер не знам, и ја од ове Скупштине, као највишег органа власти, захтијевам да се изјасни, а такво изјашњење је извршило ратно предсједништво Босанске Крајине, неки дан, да скрати политичке муке и војне муке српског народа на сјеверу Босне и да каже који је то коридор према Србији, а ја знам куд је пут најкраћи јер сам се ту родио. Како бих могао рећи да се зауставе ратна крварења, да нам људи не гину тамо, или да кажем да ћемо то учинити, али онда ако је то општи интерес а како сам од предлагача чуо да је то други стратешки циљ, дозволите да у том случају требамо одрадити заједно тај интерес и у војном смислу, јер смо у позицији сада да нападамо утврђења. Ја не бих говорио цифру оних који требају напасти на оне који се бране да би победио, али то је сада однос војника. На тим просторима који су сада хрватски нема ни хрватског живља. Цијело ово становништво се иселило преко Саве, мостова више нема на Сави, тамо су остали Хрвати, домољубиви или домобрани који су јако лоши ратници, јер немају ратног искуства, као и Срби. То су паори, што би рекли Славонци и Војвођани, али зато у тим прос-

торима само на Дервентском подручју имам поуздан податак Ријечка војна је довела двије тисуће бојовника. Господо, још једном захтијевам од Скупштине да се изјасни о том стратешком циљу, а мој приједлог је истовјетан оном, без обзира што је мегаломански, који сам изнио и који је привхатило Предсједништво, господин Брђанин је ту јер је предједавао тим Предсједнишвом, господин Радић је био присутан, прихватило, да је за нас у овом тренутку десна обала Саве граница са Хрватском. Хвала господо, и желим да се Скупштина о томе изјасни.

КРАЈИШНИК:

Ево, јавља се за ријеч Трифко Радић.

ТРИФКО РАДИЋ:

Господо посланици, ја сам пажљиво саслушао излагање господина Караџића и вјероватно ће још бити питања, а ја имам жељу и пторебу да кажем неколико ријечи.

Сазнање о рату у БиХ, неко од нас је сазнао прије, неко касније. Ми смо у Илијашу то сазнали и осјетили, вјерујте, има годину и по дана од самих избора. Организацију смо направили колико смо умјели, знали и могли. Оружје нећу спомињати. Добили смо онолико колико смо могли, иако имам примједбе на понашање бивше ЈНА, како је већ сви зову. Дакле, учинили смо организацију такву да се ми бранимо са 11.000 становника у окружењу око 70.000 наших огорчених, тешких непријатеља, опробаних усташа, наших највећих непријатеља српског народа.

Одмах послије проглашења БиХ, послије признања од стране Европске заједнице, они су тако перфидно и лукаво ударили на нас, тако да смо одмах првих дана имали 9 погинулих, прекјуче 2 и имамо 15 рањених. Ово све није вјероватно крај, а кад ће бити крај не зна се, али вјерујте нама недостаје једна организација и координација стварањем везе између нашег врха власти и нас у општинама који радимо и живимо. Нама су

прекинуте све комуникације, и зрачне и возне, тако да ми једноставно, никад не змамо шта ћемо радити. Да ли да уништавамо све ове усташе и непријатеље око нас или да прекинемо да радимо. Због тога вас молим, ово што је предсједник рекао, да зацртамо циљеве и задатке, шта је наше, докле ћемо заузимати, па да се онда дијелимо. Оно што сам говорио око координације, молио бих да се тачно утврди до сљедеће Скупштине, да би ми знали шта нам је радити. Да ли да се бранимо, да ли да заузимамо, Дакле, да буде ово, прикључујем се колеги Милошевићу да то урадимо а уједно му кажем да ми је жао што смо пустили оног усташу на интервенцију нашег предсједника Скупштине, онога Иву Станића кад сам га заробио. Сад ми је то најжалије што сам урадио.

Што се тиче даљег ратовања, молим вас да се и то уреди, да се утврди линије разграничења, циљеви и ми ћемо послје лако. Читао сам неки извјештај тамо кад су се Швеђи и Норвежани дијелили. 10 година је трајао процес пресељења. Бић тога и код нас, али боље нам је и то урадити, а да тачно знамо гдје ће се ко пресељавати. Биће то тешко уз много муке и напора и објашњења људима који буду морали напуштати своја огњишта. Зато ћете ви, господо, горе у Влади и Предсједништву уз ову нашу Телевизију, радити на том плану и припремати народ психолошки да ће до тога једног дана морати доћи.

А ја бих поставио још једно питање сам себи, мислим да га постављам трећи пут, па докле ће српски народ чекати да му увијек неко други кроји капу? Кроз све историје ратовања и слободе живљења, увијек живимо и други нам кроји капу. Па, јели могуће да нам све други диктира и одређује у животу. Можемо ли ми нешто урдити сами, онако како ми то желимо? Имамо ли ми право у Европи да живимо као Срби и да себи одређујемо правце за живот? Мени није јасно и ја сам на становишту да кад је ријеч око ове подјеле и коридора имам потребу да кажем овој Скупштини, да смо јуче сазнали да се

нашим непријатељима и кољачима мора дати излаз из Сарајева. Имају три, један Илијаш, један Илица и један Олово. Кроз Илијаш могу изаћи само мртви, а нека знате сви који преговарате у овоме простору у име српског народа Илијаша, они сигурно неће проћи, а ако ико ишта буде потписао нећете ни ви. То смо јуче закључили, а ми смо спремни да се одбранимо, а спремни смо ми да се одбранимо.

Зато да не дужим, овај рат морамо завршити што прије. Вјерујте, код нас се не ради већ два мејсеца, све фабрике су затворене. Код нас се, како каже наш народ, дигла кука и мотика у рат. Ми смо спремни, ми држимо 50 км окружења око Илијаша. Ми смо организовани, и ја сам молио ТВ да дође да сними како смо ми организовани за рад у Илијашу, како је организована одбрана линије. Јест истина да смо ми покрали доста ствари. Имамо ми свега још доле да живимо. Ми смо покрали 32 тоне цистерне нафте и бензина. Ми смо пресјекли и минирали пругу и нема више доласка у Сарајево. Ми смо минирали и ауто-пут. Све ћемо учинити да више непријатељ из правца Зенице у Сарајево неће доћи, а и одозго ко пође биће готов. Молим вас, радите на томе, и дајте нам циљеве шта ћемо ми узети и да развијемо своју привреду и да радимо и да живимо. Ето толико!

КРАЈИШНИК:

Хвала лијепо. За ријеч се јавио Драган Ђурић.

ДРАГАН ЂУРИЋ:

Господине предсједниче, господо посланици, хтио бих нешто да кажем у вези тих стратешких циљева. Посланик Трифко је говорио емотивно, али у овим врменима нам треба хладна глава. Слажем се са колегом Милошевићем, међутим, пошто сам ја испод Мајевице, то ми је, практично, родни крај, тј. хоћу да кажем да треба да схватимо да у Дервенти постоји сада 25.000 Срба и да сигурно имају под оружјем 3.000 људи. Значи, дервентски Срби морали су боље да одраде овај дио

посла, то је чињеница која стоји. Дервенти прије мјесец дана, прије рата, почела је борба за власт, покушали су, мислим да су успјели да смијене Милошевића. Не знам да ли има предсједника Скупштине општине Дервента? Борце нервира и то што је то једина општина у БиХ која се није назвала Српском општином Дервента, него Нова Дервента. То ме подсећа на оно из књига, знате, ново покољење, нови живот одмах послје рата. Требало је назвати Српска Дервента. Друга ствар, видим овдје по неким одлукама, је ли то припада Крајини или Сјеверној Босни. Сјеверна Босна је утопија, и немојмо да се понашамо у овом рату као балавци. Ако припада Крајини, онда се комплетна Крајина мора борити за њу, без неког локал патриотизма, само да вам кажем, нек се демантује, осим пар села наравно са лијеве обале Укрине које су везане са Прњавором, практично све од снабдијевања. На Мотајци у овом дјелу држе Прњавор. Имамо први одред који се није распао. Имамо у V Корпусу и у другим јединицама и ред је да се бори и погине за сво.

У Дервенти у касарни све су опет из општине Прњавор. Значи, комплетан терен. Нешто има на десној страни, држи се тај положај, али у нас не зна шта ради левина и шта десница. Овај крај са лијеве обале није проблематичан. Ако се ја питам, Крајина треба да хитно пошаље повјеренике, једну тројицу људи из српске Скупштине. Друга ствар, ако ратно Предсједништво, које ја уважавам, доноси одлуке, онда молим вас да бар буде један човјек који је био на Сави, који је био доле на линији. Можемо ми доносити одлуке какве год хоћемо, али се треба борити. Није проблем да ми одрадимо свој дио посла, али нећу да ми припадник Кризног штаба каже сљедеће: “Ви, Прњаворчани, крајишници, ћете кретати са Запада, а они из Бијељине и Србијанци морају са Истока, а каже ми ћемо овдје мало ратовати. Не може то тако“.

Ја ћу радити свој дио посла, малте не једино на лијевој обали ратујемо, а Крајина доноси одлуке, али има и помоћ из V Корпуса. То је толико. Што се тиче територија то треба бити јасно ако у преговорима има индиција и можда има таквих

приједлога, што можемо усвојити, мада се мени чини нелогичним, ако се не мисли ићи до Саве онда не треба гинути, а ако треба ићи до Саве треба разрадити тактику и треба бити већа помоћ. Видио је то начелник корпуса како то иде на Бијелом Брду.

Ја немам више шта да кажем, једино кад буде око трансформисања ЈНА у оружане снаге Српске Републике БиХ, сматрам да би била обавезна заклетва као и у СУП-у и ту су се диференцирали, и мислим уз сво поштовање официра да је заклетва нужна јер је Комунизам јачи у војсци него у полицији. Према томе, та заклетва мора бити српском народу. Још бих хтио да кажем да је повезаност тузланског Корпуса са бањалучким никаква. Тамо су поједини официри у рангу пуковника или потпуковника, што раде у тузланском Корпусу, то је чиста издаја. Растјерали су, практично, војску, координације нема никакве, и зато у Дервенти Срби немају већи мотив да се боре. Према томе, нека се то изрегулише, мислим да цивилна власт мора бити иза војне.

КРАЈИШНИК:

Сад је господин Драган Калинић, а нека се припреми Вјештица Мирослав.

ДРАГАН КАЛИНИЋ:

Господо и госпође, говорићу као вођа независне посланичке групе у овој Скупштини. Најприје хоћу да вам се извинем што сам за ову говорницу изашао овако неадекватно обучен. То је због тога што је рат и што је свако са собом понио оно што је имао.

Ја бих хтио да се осврнем на неке ријечи које сам овдје чуо и да неке информације и идеје које промичу ових дана и које и код нашег народа могле да створе извјесне забуне, па би ово можда било мјесто гдје би те ствари требало да разјаснимо док још има времена. Наиме, ова би Скупштина од свих одлука можда требала да донесе једну најважнију, а то је - јесмо ли ми

изабрали ратну опцију или преговарачку опцију. Не кажем то без разлога, и морам одмах рећи, познавајући ко нам је непријатељ, у којој мјери је он перфидан, и у којој мјери му се не може вјеровати све дотле док се он физички, војнички не уништи и не сломије, што подразумијева, наравно и елиминисање и ликвидацију његових кључних људи. Ја се одмах одређујем за ову прву опцију, ратну опцију јер једино мислим да се судбина наша Срба у БиХ, и не вежем је никако за судбину Србије и Црне Горе, јер сам већ говорио да ми те наше сентименталне и националне везе и ту морамо свести на праву мјеру и успоставити их на бази интереса, да се, значи судбина Срба у БиХ за нас овдје не може другачије ријешити већ ратом. Могуће је да при томе нас задеси судбина да умјесто 500 година ропства под неким новим турским царством ми Срби у БиХ изаберемо 100 година самоће. Бићемо јако изоловани и ослоњени на себе саме, и на то морамо рачунати и ја ово овдје први изјављујем да сам спреман, а вјероватно, и већина вас, да такву судбину дијелома са нашим народом.

Зато кажем да ми се чини извјеснијом ратна опција? Због тога што се само на војничком плану освоји може бити реално и стварно наше. Вјерујте ми господине предсједниче Караџићу, нисам сигуран да би утврђивање мапа говорим о Сарајеву, могло значити прекид рата у Сарајеву. Ја мислим да мапе има смисла правити тек онда кад ми успијемо војнички дефинисати, и маркирати наш терен. Онда је могуће правити уступке деснолијево. Свака мапа, то је папир који се може пребрисати и ви знате да смо ми правили мапе града Сарајева па смо видјели да не располажемо снагама које су у стању да остваре те мапе. Значи, морамо се свести на мјеру која нам је војнички могућа. Такође, не разумијем најбоље изјаву, тражим да се то на овој Скупштини објасни, шта би то за нас значило објављивање једностраног прекида ватре. Образложено је тиме да би ми Европи показали како смо склони преговорима и мирном рјешењу, али ја вас молим, пошто је ово затворена Скупштина, да се договоримо - ако нам је потребан једнострани прекид

ватре ради консолидације наше оружане силе и војних снага, а слутим да би то можда могло бити у питању, онда да знамо да је то изјава за вањску употребу за јавност. Ова изјава може јако да збуни наш свијет, може да унесе извјестан дезертизам, што значи да помало дижемо руке од ратничког војног рјешења. Молим Вас, у том смислу, објашњење. Моја је група посланика била, такође, склона идеји о демилитаризацији БиХ. Има ли смисла више о тој идеји уопште и разговарати? Кад смо јуче чули Јерку Доку и Стјепана Кљујића и фалангу муслиманску око њих, која каже да и они сада формирају оружане снаге БиХ, значи и они схватају да им ТО није добро рјешење као што смо ми то разумјели. Дајте да се неких ових наших стварних или фактивних дилема овдје бар на Скупштини ослободимо и да су нама јасни ставови шта хоћемо и сами себе не збуњујемо више него што треба.

Још ми двије ствари сметају у одговору од наших војних лица. Аксентијевић је потписао, не знам у чије име, каже се у име ЈНА, одлуку о деблокади аеродрома. У народу се то тумачи као предаја аеродрома и свијет је преплашен пред чињеницом да би на сарајевски аеродром било шта сада могло слетјети јер ви знате да се 20.000 њихових плаћеника спрема од Либије, Судана преко Ирана итд. Јуче је Аксентијевић пензионисан. Кажу да ће Армија именовати нове преговараче. Ја мислим да наша опција мора бити чврста. Аеродром се мора сачувати по сваку цијену за потребе Срба. Ако се не може сачувати, онда се може на други начин ријешити аеродром. Пустимо ли ми аеродром, не да нас неће бити преко Дрине, него иза Кавказа нас неће бити и водимо рачуна о томе шта значе такве чињенице. Шта ме још збуњује? Јуче гледам на Палама, а самном су још неки људи гледали, конвоји одлазе из Сарајева преко Пала, Сокоца и даље. Београдске, нишке и остале регистрације прати оружана сила, наша претпостављам. То одлази и не зна се шта одлази. Искрцавају се касарне, извлачи се. Ако се извлачи, господо, оружје и муниција, онда је то копање сопствене јаме, јер нама оружје и муниција треба за

наставак рата. Ако се извлаче фабрике, дијелови фојничких школа и остало, хајде да о томе поразговарамо. Тражимо одговор такав овдје, ако га је могуће дати од људи из војске који су са нама, да знамо шта се дешава. Јер то код народа, такође, ствара панику. Нисам за то и немојмо контролом или МУП-а пресећу такве војне колоне, блокажујући и не дозвољавају да то излази из БиХ. Али да знамо шта излази и у коју сврху. И коначно, посљедња ствар, мада сам о томе хтио да раније говорим али није било ове Скупштине, то је уништење Радио и Телевизије. Знате, био сам међу онима који су заговарали да се то, заиста, уништи. Јер, оно што су Радио и ТВ направили за потребе Алије Изетбеговића и Стјепана Кљујића равно је дејству двије телевизије. Они су јако добар посао обавили за себе. Дајте да се око тога договоримо. Шта ћемо са који још увијек живе као змије у нашим њедрима? Дајте да направимо један план шта ћемо са тим, да донесемо одлуку. Ако ће тај телевизијски дом и те антене бити на нашој територији, немојмо их уништавати, онда срећујмо одапиљаче. Ако неће бити отворено говорећи, распремајмо то и уништимо. Подједнако ме боли чињеница да ова господа у првим редовима већ знају шта ћу рећи, што тактизирања у Сарајеву, о томе говорим, изгубили два најзначајнија здравствена објекта. Изгубили смо болницу Кошево која је на мјесец дана прије почетка рата била окупирана извана и изнутра од зелених беретки, а прекјуче смо изгубили Војну болницу у Сарајеву. Због неких наших процјена да се могла, или се није могла бранити, да се могла на вријеме или се није могла исељавати. Ја као несрећни ратни министар здравља знам да ми је овог тренутка, и нама свим, ја гледам на војску и на нас цивиле на једно, изручено 150 људи из војне болнице који су са собом успјели извући гађе и одијела и ни једног инструмента. Све што вриједи, у шта смо улагали милоне и милионе у Кошево и у војну болницу припало је непријатељу. Наш се народ одавде и шире околине Сарајева лијечи у импровизованим установама

које смо napravili, захваљујући, помоћи Армије, то ја морам рећи и санитарских и материјалних средстава које је наша Армија дала. Ми смо се, господо, одrekli онога што ће нашем народу за вријеме рата, а и након рата, бити најпотребније. Ја не разумијем, да се то није могло сачувати. Ако се већ није могло сачувати, онда се није требало оставити непријатељу, јер ја вам кажем, госпођа Хајдигубер испред Међународног црвеног крста - она је продужена њемачка рука која је сад постала управница Војне болнице. Зар од ње да очекујете да ће она ту болницу поклонити српском народу? НЕ. Али, они који буду планирали операцију Сарајева, ослобађања Сарајева или уништења живе непријатељске силе у Сарајеву, морају да планирају шта ће са здравственим објектима. И одмах да вам кажем, ако ће Војна болница пасти у руке непријатељу, онда сам ја за то да се Кошевска болница уништи и да непријатељ нема гдје да се лијечи. Да завршим своју дискусију сљедећим и више се јављати по овој теми нећу. Мислим да је наш највећи проблем, и ако Скупштина у том смислу може да донесе одлуку, кад већ имамо Скупштину, кад ћемо већ данас имати предсједника Републике, кад већ имамо Владу и кад ћемо, са божјом помоћи имати коначно нашу војску за коју смо се, већина нас овдје, одавно залагали, дајте бар да онда не стварамо нове дилеме шта ће ко да ради. Господо, ја инсистирам, ово је ратно доба, опасно доба. Свако нека ради свој посао. При томе, као члан Владе, апелујем, пустите Владу да оперативно и ефикасно завршава своје послове. Пустите војску да ради свој посао, и пустите људе из политике из државног руководства да обављају своје. Не петљајмо се једни другима у посао, изузев онолико колико је то потребно неком општем добру, нити сви можемо бити војни команданти, нити сви можемо руководити Владом, нити сви можемо руководити државом, нити странком. Морамо, ради нашег заједничког добра, подијелити послове да би те послове добро обављали.

Хвала.

КРАЈИШНИК:

Господин Вјештица, па господин Новаковић.

ВЈЕШТИЦА МИРОСЛАВ:

Господине предсједниче, поштовани народни посланици, чланови Предсједништва и драги гости, ја ћу укратко да вас упознам, односно информишем о стању на ратишту у српској општини Босанска Крупа. Знате да сам и досад настојао, кад год сам изласио за говорницу Српске Скупштине да будем кратак и јасан. Тако ћу и сада да урадим и да замолим све остале колеге и учеснике у овим расправама да буду кратки, јасни и конкретни.

Ја у цјелости прихватам све предложене стратешке циљеве, уз напомену да се операционализују и одреде носиоци свих активности по сваком од тих циљева, јер за мене није довољно овдје рећи да је наша граница Сава, а добити информацију у току дана да је Босански Брод пао, да немамо тамо више ни једног Србина итд. То су, уствари, ствари које су неспојиве. Оно ратно Предсједништво, а нажалост имамо више ратних Предсједништава, свака Српска општина има своје ратно Предсједништво, које донесе такву одлуку дужна је у што краћем року да је изврши, а зна се како се то извршава ако се треба ићи у фронт. Шта смо ми урадили у српској општини Босанска Крупа? Морам да вам кажем, да подсјетим, присутне, у српској општини Босанска Крупа има само 24% Срба, нас има 14.500 а Муслимана има 47.000. Што наш предсједник каже, нама није било до рата у српској општини Босанска Крупа, али смо на то били присиљени. Није се више могло живјети у српској општини Босанска Крупа од дркости, од војног егзерцира, од низа ствари, од преузимања насилно свих фирми са оружјем у руци, од тога да је све и један Србин остао без посла у општини Босанска Крупа, од тога да ни један професор Србин није хтио потписати лојалност, па ни један Србин у општини Бос. Крупа. Због тога смо морали господо да заратимо. Ми смо се годину и по дана спремали за рат у српској

општини Бос. Крупа јер смо знали да ће до тог рата доћи и да до њега мора доћи. Морам сад са правом поставити питање како се могло десити да се у року два дана операција заузму двије трећине града. Ми смо дошли, фала Богу, до наше границе, јер смо је тако и ми замислили и нацртали и ви добро знате, народни посланици, да смо рекли ми да је наша граница десна обала ријеке Уне и да мора бити десна обала ријеке Уне граница, на крају крајева од Бихаћа преко Бос. Крупе до Бос. Новог. То је природна граница Српске Републике БиХ. То смо стално тврдили и због тога смо дошли до десне обале Уне. Ту смо се зауставили, ту смо се укопали, а сад планирамо Босанску Отоку, ако Бог да, у року од два-три дана и да минирамо мост у Босанској Отоци према Бос. Новом. То ће сигурно бити урађено, ја вам гарантујем. Шта раде наши противници. Тренутно су сви у Цазинској Крајини. На десној обали ријеке Уне нема више Муслимана у Српској општини Бос. Крупа, све енклаве које су биле, Рапуша, Велики Врбовик, Острожница, Бабић, муслиманска Јасеница и Завир ми смо евакуисали, тако да нема ни једног док трају ратна дејства, хоће ли се гдје имати вратити, ја мислим да неће, с обзиром на то да нас је предсједник обрадовао да је граница десна обала Уне. Нажалост, са лијеве стране обале Уне остало је наше село Перна, Подбран и Љусина. Ми можемо, одмах да вам кажем, доћи у село Перну, с обзиром да је на лијевој обали Уне мало снага муслиманских зелених беретки, с обзиром да се ни ту не могу задржати. Можемо доћи и у Подбран и у Љусину, међутим, немамо довољно снага да, кад дођемо ту, да се задржимо, с обзиром да је наша природна препрека, велика наша предност ријека Уна и ту можемо са мање снага да је бранимо, али немамо снага да изађемо на Перну до Језерског, Љусине и Подбрана. Наши противници су тренутно сви у Цазину, врше мобилизацију и знамо да се припремају, с обзиром на чињеницу да смо ми њима у току операције заробили сву потребну документацију јер у свој овој бјежанији нису имали времена да покупе ништа. Све записнике Извршног одбора СДА, Регионалног одбора

странке СДА, пошто је човјек из Бос. Крупе био предсједник, пошто смо им заробили сву документацију везану за њихове јединице ТО и Кризног штаба и ми знамо да они тренутно не располажу ни са наоружањем, немају га довољно толико колико им треба, немају муниције и опреме, немају, значи, тенк. Према томе, онога момента када то успију добити, онда ће на овом фронту бити изузетно вруће.

Укратко бих вам, исто тако, рекао шта се дешава у нашим сусједним општинама, јер је то ипак граница ријеке Уне. У Бихаћу је стање онакво какво је било пред рат у општини Бос. Крупа. Срби су напустили Бихаћ - 80%, велики дио Муслимана је напустио исто тако Бихаћ и ситуација је ту пред сукобом. Представници СДС-а у Бихаћу преговарају, међутим, ја лично сматрам и дао сам им то до знања, да је то исто тако погрешна ствар која се дешава у Бихаћу и СДС-у. Настоје да умире српски народ, чекају 19. односно 21. и сматрају да ће тада добити од Армије касарну "27. јули" и аеродром Жељава у Бихаћу очекујте сукобе ускоро и то је још један фронт, у питању је Цазинска крајина.

Што се тише Бос. Новог, да вам кажем, јучер сам био у њему. Бос. Нови је блокиран, дат је ултиматум и рок да Муслимани предају оружје. Један је дио предао, један није, јучер се пуцало, данас како ће бити - ја мислим да ће предати. Иста је ствар и са Санским Мостом. Ја мислим да ће и тамо Муслимани бити разоружани.

На крају да кажем, ако је граница ријека Уна, а јесте граница ријека Уна, инсистирам на том да орган Српске Републике БиХ, Влада и Министарство за народну одбрану итд. воде рачуна да је то граница, да је у питању цијела Цазинска крајина, да је ту 220.000 Муслимана а нас Срба има укључујући Грахово, Петровац, Бихаћ и Бос. Крупу - 67.000. Ето толико, и хвала на пажњи!

КРАЈИШНИК:

Хвала лијепо. Господин Новаковић, а да се припреми господин Купрешанин.

НОВАКОВИЋ:

Господине предсједниче, господо посланици, вјерујем да ће српски официри, кад чују како су милитантни ови српски посланици и способни, пожељети цијелу БиХ, и то онакву бившу каква је била. Ја мислим да је данас добро да се причало о томе послу који је био прошли пут у Лисабону који је разбацао посао са картама. Не због тога што Срби воле да цртају карте, а истина је да воле да цртају, него због тога да управо из таквог једног објашњења произађу наши стратешки циљеви, односно конкретни задаци свих ових посланика овдје и свих трибуна народних, војсковођа и осталих на терену. Што се тиче тих карата и осталог, крај из кога долазе, значи подручје Семберије и Мајевице, јер већ поодавно српско је ослобођено и народ се већ тако полако навикао. Морам да кажем и ови што су нам били непријатељи, значи Муслимани, да су се они навикли и интересантно, према мом животном искуству и према ономе што сам до сада видио за посљедњих мјесец дана, најбољи су за сарадњу кад је српска власт и на то најбоље реађују, када српска власт постоји, одна је најбољи мир у кући.

Што се тиче Посавине, мислим да је господин Бјелошевић, данас изнио један проблем доиста како народ мисли, да је сјеверна граница тог дијела десна обала Саве. У том погледу ја очекујем да војницима са овог скупа понесем одлуку за оно што они траже. Они траже да Саву до ушћа Дрине па надаље минирају скроз са десне стране да никад више усташка нога не може стати, и они су то почели да раде, друже господине генерале. Ми данас о томе морамо да се договоримо, јер у случају, иако су рушени мостови и у случају ако је прављено избјеглиштво, иако смо ратовали у Посавини и са западне и са источне стране, онда тешко неко може да вјерује, поготово обичан војник да ће опстати српска држава и да ће опстати босанска и српска Крајина на неком коридору који је 5 км. Један коридор који двије усташке или не знам какве банде могу пресећи, па онда читав западни дио тих српских земаља одсјечен. Дужан сам да кажем с једним проблемом сакојим се

тај крај Семберије сусретао, али много више Београд него Семберија. Ми би данас морали да се договоримо, да што се тиче Србије и Црне Горе, да нема избјеглица из Српске Републике БиХ у тој Југославији. Сви наши људи који хоће да побјегну из Сарајева, Тузле, Зенице и осталих има довољно српских крајева у БиХ који њих могу да приме. Ми одавде данас треба да упутимо допис Држави Југославији, значи Србији и Црној Гори да никакве наше људе Србија и Црна Гора не треба да храни. Или нека са нама гладују, или нека са нама једу то што ми треба да једемо, и то да буде један наш попутно одређен став и у случају, ако је и споља и изнутра схваћено да је Савезна Република Југославија посебна Држава, да има своју Скупштину, да ће имати и своје посланике, да смо ми посебна Држава, онда нема неке љубави хоћу-нећу. Ја мислим да се ту коректно понашамо према интересима, да не кажем на извјестан начин, и са политичким лукавством. Ја сам давно мислио да Србији упутимо протест зашто из Србије долазе Санџаклије да нас туку у Српској БиХ. Само један од тих примјера, истовремено оперативно бих предложио да се у Савезу Резервних војних старјешина и Савезној Републици Југославији сви људи који су пензионери у одређеном интервалу, између, рецимо 35 и 60 година, а имају војну наобразбу или полицијску наобразбу, а поријеклом су из Српске Босне и Српске Херцеговине, позову на отаџбинска осјећања, отаџбински морал и да им се понуди или захтијева да дођу и бране отаџбинске дужности у крају у којем су се родили. У том погледу би Држава Србија изузетно била срећна кад би још могла да нам врати Вука Драшковића и Мићуновића, онда би нам се радовали таквом једном нашем захтјеву. Што се српске војске тиче, ја вјерујем да ћемо данас да формирамо српску војску и у том погледу је тренутак историјски јер српски народ у БиХ изгледа никад у својој историји није имао организоване оружане снаге какве ће имати од данас. Ту се не треба никоме срамотити.....
..... који се

налази на српским територијама у БИХ је, савим сигурно, изгубио свој народ и биће срећан да данас добије тај народ. У том погледу и интерес и љубав је обострано, само то треба сасвим добро ускладити. Међутим, немојмо се устручавати да кажемо - издаја је било и они тамо момци који држе терен на излазу на мосту на Рачи, на мосту на Жепи, буквално недају ни игла да прође, и молим вас оно што иде из Крајине, не знам ни ја одакле - са Романије и остало пролази кроз тај крај мора да има адекватну документацију Министра оружаних снага у БиХ или предсједника Владе Аутономне регије Крајина, једнотавно момци не дају. Оно кажу ми ћемо остати без оружја, а овдје морамо да ратујемо, а ни сами не знамо колико ћемо ратовати. Већ је постављено питање и мислим да је кључно питање и у томе нема шале. Ко је то потписао и да ли сва Скупштина стоји иза ових потписа о предаји четири касарне и највеће војне болнице која се налази у БиХ. А ако се преда аеродром данас, онда последице тога, вјероватно, или ћемо вјечно ратовати, или ћемо сасвим нестати са ових подручја. У том смислу ја сам подалеко од Бихаћа, али неки момци који су ратовали на банијском, кордунском и осталом ратишту и који имају то искуство, а сада помажу српском народу у Посавини и Сјевероисточној Босни, то су ми овако поручили, па би ја дао на знање официрима. Кажу, онај ко преда бихаћки аеродром и стави свој потпис, било од војних или цивилних лица, наће га било гдје на земљиној кугли и лишиће га живота. Тешке ријечи, али ја сам само као посланик то чуо и дужан сам да пренесем од људи који су професионални војници и који се војевањем и ратовањем баве као својом професијом. Ето толико.

КРАЈИШНИК:

Хвала. Господин Купрешанин, па господин Брђанин.

ВОЈО КУПРЕШАНИН:

Господо српска, дозволите ми да вас поздравим. Ја бих се трудио само, и трудићу се да будем практичан, да кажем који су

разлози који су нас doвели у овакву ситуацију. Мислим у доста лошу војну позицију, знајући да је гро официра ЈНА управо Срби и српски кадар преко 97% и да је гро технике, војне технике, управо у нашим рукама и да смо заиста у врло тешкој војној ситуацији, што је очито познајући и имајући све те податке. Мислим да је код нас на овим просторима, ако могу да кажем сјеверног дијела Српске Републике БиХ, овај простор подјелен на два корпуса. Један корпус се зове бањалучки Корпус и други корпус је тузлански Корпус. То су, господо, два свијета. То су двије државе, а један народ живи на том простору. То је све рађено плански, систематски, и то је Тито и Титина држава све студиозно изучила у случају некаквог рата. Да не би опет произвели српску војску и опет остали та два корпуса, и опет тај неки народ био туђи народ, уствари наш народ, ја предлажем да се та два корпуса интегришу, уједине у један корпус и да се изабере један командант тог корпуса, а у овим ратним приликама какве су сада, команда тог корпуса измјести овог часа или сутра или прекосутра у мјесто гдје су ратне операције, тј. конкретно у Добој. Господин генерал Вуковић је даном доласка на ове просторе измјестио команду у Окучане, односно у Стару Градишку. Ефекти и резултати тога су били фантастични. Такође, знајући каква је ситуација, ситуација је поразна у Сјеверној Босни, и срамна за сав српски народ и за све нас који овдје сједимо и они који су се борили три мјесеца или два и по мјесеца без наше помоћи. У Броду, оно Брођана што има, а податак је сљедећи да на фронту у Бос. Броду има 50% малољетне дјеце који се боре за српску земљу, српски народ и српске интересе. То кажем да нас буде срам и нас овдје Срба и српских посланика, јер ја сам у старту упознат са том ситуацијом, стално ходам по том фронту и, да не кажем, српски официри. Мислим, послије ове Скупштине морамо се јасно изјаснити шта ћемо са Сјеверном Босном. Не смије нико у име српског народа да потписује када су у питању српска земља и српски народ. Ја сам, лично, мишљења да је Сјеверна Босна, односно сјеверни дио Српске Републике БиХ, јесте териториј десне обале Саве и

териториј иза Добоја, ако узмемо Маглај, дио Лукавца, дио Озрена, дио Тузле и спуштамо се доле јужно на Зворник. То би била граница. Ја сам лично мишљења, да ова Скупштина, а њен је задатак такав да бар дио те границе одреди, односно све друге границе ако смо у могућности, а мислим да смо одредили Херцеговину и тако даље. То је било моје за сада, и мислим да се требамо овим мојим приједлогом руководити, да под хитно морамо да разбијемо два корпуса. У разговору са присутним генералима они мени кажу то није моје двориште, то је Српска Република Босна и Херцеговина, то је њен териториј и ту више нема разговора. Кад је српски народ у питању ја мислим да ту нема дворишта. Међутим, ми себе са преговорима са Алијом и пред Европом доводимо у исту ситуацији као што смо се довели у Хрватској. У Хрватској смо правили преговоре са ХДЗ-ом, правили преговоре са Европом, и доживјели судбину коју смо доживјели. Изгубили смо Западну Славонију, изгубили смо Госпић, а низ српских територија са Котаром заједно. Због чега смо то доживјели? Доживјели јер нисмо водили праву политику коју смо требали водити. Нисмо искористили војне снаге, нисмо довели хрватску Владу пред капитулацију. Да смо довели Загреб пред капитулацију, другачије би биле границе. Сад ја тражим од председника Караџића, будућег председника Српске Републике БиХ, алтернативно и под обавезујуће да морамо Муслимане натјерати да капитулирају. Са српском војском то можемо урадити за 5 дана. То је моје мишљење и са снагом којом ми располажемо, и са вољом српског народа који жели заиста да скрши ту доминацију Муслимана и покушаја да ми будемо мањински народ. Хвала, толико!

КРАЈИШНИК:

Господин Брђанин, па господин Остојић.

РАДОСЛАВ БРЂАНИН:

Господине председниче, ја сам се јавио само зато што сам се увјерио да сам најудаљенији, да сам за све остале “дјечичји

вртић“. Прво бих се захвалио свих дискусантима, господину Калинићу бих рекао од срца “браво“ и нисам вјеровоа кад сам наступао у овој заједничкој Скупштини да смо најближе по мишљењу, премда он дјелује овако мирно, а ја ратоборно. Мислим да је ово рецепт и да од тог рецепта не треба одступати. Под један сматрам, да је добро што је Европа прекинула било какве разговоре и преговоре, јер прво, немамо са ким преговарати а друго нема ко да буде посредник. Европа је јасно и гласно стала на страну сецесионизма Хрвата и Муслимана. Да ли треба пребацити лопту на терен Уједињених нација, отом потом, али бих рекао пар реченица шта треба урадити у овом тренутку. Ја сам малоприје, у шали рекао, овај наш кризни што Аутономне регије Крајина треба да ради, по мени, овако како је почео, а политика у врху СДС-а у Предсједништво је дозвољено и нормално да се иде са преговорима и попуштањем, а ја сам рекао и прошли пут да, кад ми нешто урадимо мимо програма, онда се могу барем бранити да кажу ови се наши отели па то урадили што не треба. Тражим од ове Скупштине да стварно данас донесе неке званичне одлуке да рашчистимо са свим дилемама. Проблем крајева гдје су у већини Срби јест сљедећа: да још већи дио размишља да ли повриједити Муслимане, да ли се могу наћи на одређеним мјестима, да ли имају локални Муслимани и лојални Хрвати. Кад сам разговарао прије шест мјесеци са генералом Рашетом, кад ме је питао колико Хрвата мрзи војску, ја сам рекао 100%. Каже, није тачно, ја сам рекао 101%. Даље, да се забрани било какво мешетарење генерала који су тако фантастично водили борбу од Загреба, преко Словеније итд. То је господин Рашета, који је отишао у пензију срећом, Аксентијевић кога су ухватили четворо дјеце из основне школе, итд. Молим вас, ратни генерали који су се доказали и генерали овог нашег подручја, па то се тачно зна и не треба их именовати. И ми за то са таквим генералима разговарамо. Међутим, морам рећи без увреде да су увијек ратове, ипак, добијали каплари, изузимајући стварно часне и поштене. Јер, ево зашто, молим вас, генерал Кукањац

је тражио да виши суд иде у Сарајево још прије мјесец дана из Бањалуке, итд. војни, кад сам ја питао прије двије Скупштине, молио, зашто дијелови болнице из Љубљане иду у Сарајево, схваћено је то као “пси лају, караван пролази“. Сада за то, ко је то урадио, треба њега ставити у први ред да иде бомбардовати ту болницу. Ја не могу да схватим да ни до данас се нисмо научили памети. То аргуменујем сљедећим чињеницама:

Зар и данас се може вјеровати да морамо политичку наставу у бањалучком корпусу може да држи Муслиман. Ја не вјерујем. Знам да ће ми бити замјерено због ове моје дискусије, али ја истински у то вјерујем. Ја сам мање шовиниста него што многи то мисле. Ја сам само високо национално освјешћен и мислим да у ратним условима кад се прогласи, сву привреду, сви ратни планови, сва чувања објеката мора доћи у руке Срба, а кад се ослободимо, кад формирамо своју државу ми немамо против да узмемо стручњаке друге националности. И зато, немојмо се више заносити празним причама како ћемо ми договорити ови, можда ће бити све. Предлагао сам и ово: да на руковођа мјеста дођу углавном људи из дијелова гдје је мањинско српско становништво. Они знају шта су муџадини и шта су усташе. Управо, кад сам то дискутовао, рекао сам то је у Крајини Босанска Крупа, тамо око Цазина, Дервенте, Купрес који је то видио, јер изгледа да, гдје 100% становништва, да ми мислимо да је можда лаж и да је све то надувано.

Кад сте спомињали границе, мени се чини да посташе све границе чисте, а ја ћу рећи оно што није до сада није поменуто, а знам да сви то исто мисле. Мени је тотално спорна граница на Уни, јер је нема. И ово није филозофија, ми морамо повезати се телекомуникацијама, свим врстама информација, привредно, и како год хоћете са Книнском Крајином, направити све прерогативе таквог државног повезивања да уједињење буде само општа формалност оног дана када то буде зрело. Ми ћемо бити сигурно најјача Република заједнички Република Српска Република БиХ, заједно са Српском Републиком Крајином, а руку на срце, не треба бити пуно рањив, тренутно

Србија и Црна Гора имају својих проблема, а исто мислим - у чије то име говори господин Костић у вези српских Босанаца, Срба и Херцеговаца. Њему свака част и ја му честитам. Наш је човјек, Црногорац, Србин итд., али немојте, Дајте, да ми своје проблеме ријешимо. Они сада, тренутно, не могу рјешавати наше проблеме, јер су нас ипак, како год ми то гледамо, оставили. И то је тачно. Ми смо прокламовали “сви Срби у једној држави“ да би на крају испало да се сваки треба борити за свој атак, и то ће тако бити. Замолио бих да ургирамо са ове Скупштине, јер смо то тражили са Кризног штаба, нека се нико не љути, у име општег српског циља, помирење свих политичких опција на подручју Српске Републике БиХ, додуше, ту и нема свађа, и Српске Републике Крајине. Ја сам лично тражио да јавно позовемо код нас на састанак присутнога предсједника Хаџића, господина Бабића, Мартића и у интересу Срба да извршимо помирење, да усташе виде да нас неће савладати, да све калкулације отпаду и да за сва времена рашчистимо да у рату Срби морају бити јединствени, а кад дође мир, тачно запамтимо гдје смо се свађали да се онда наставимо свађати.

Што се тиче војних опција, ја се у то не разумијем, али предлажем, што је рекао господин Жупљанин, нема одбране Српске БиХ ако на принципу добровољности. Данас ако прогласимо српске оружане снаге, проглашена је општа мобилизација и сви морају ићи под команду српских оружаних снага и снага за чување реда и мира. Све паравојне формације истински морају отпасти и било какве приватне војске ће нам само нанјети зло и подијелиће нас поново на недићевце, јотићевце итд. Да би ово мало илустровао, због чега овако огорчено говорим овим генералима који су били у Хрватској, навешћу један примјер, чиме ћу завршити, кад је требало 104 стана радити у Бањалуци, кад смо ми Бањалучани прихватили војску као своју браћу, онда је неком из Сарајева пало на памет да нам каже да то изводи Тешањ. Молим вас, ја сам био мишљења да Тешањ изводи ту зграду, али да изволе пренијети

тамо у Тешањ на онај мост, што је био срушен, па нек је тамо праве, јер у Сарајеву они који су радили у грађанској служби не могу више опстати било у којој врсти војске коју сматрају да треба поћи група Муџахедина у сред Бањалуке да ради вриједност са седам милиона марака посао, да би сви радници и грађевинари у Бањалуци остали без посла. Наравно, до те реализације није дошло на интервенцију бањалучког корпуса, то треба прихватити, и да на крају кажем бањалучки Корпус сигуран сам, да води рат на најдужој граници, по мени, на свијету и да има овдје 80% патриотски одређеног кадра, српски већ спремљеног, а -када сам говорио, говорио сам о оној мањини коју треба елиминисати. Што се тиче војних конвоја, ја сам мишљења да Србија има , јер Србија је наша матица, преко Србије ћемо добити храну, али да би српских оружаних снага треба да прихвати данашње примједбе да што мање оружја иде из ове српске Крајине за Србију. Било каква објашњења да је њихово сигурније мјесто у Србији нису ваљана, јер овакав примјер, ако се неко боји да ће “Космос“ Бањалучки пасти у руке непријатеља, онда нека иде “Космос“ ако падне 700.000 Срба у Крајини. Онда је “Космос“ безвриједан. Дакле, то објашњење није ваљано. Зато молим да на данашњој Скупштини, када донесемо ове одлуке, да их испоштујемо, да радимо ефикасније и мишљења смо, да је тренутно Влада и Скупштина требала радити најмање од 5 до 10 дана да донесе све законе по којима можемо живјети, нажалост, што каже господин Калинић, и ратовати, јер чини ми се то је једина опција.

Ја лично сматрам да нема погодбе да ли треба коридор за Србију преко Посавине. Ми би без Србије, ипак, били одсјечени и осуђени на умирање. Зато тај коридор може ићи преговорима у замјену за неке небитне за нас дијелове, а у крајњем случају ће се морати пробити војнички, па макар за ширину аутобуса. Толико и хвала лијепо.

КРАЈИШНИК:

Хвала лијепо, господин Остојић. Само једно објашњење. Кад смо говорили о граници на Уни, то смо мислили на Цазинске крајине и наше. Ја не мислим, ни у ком случају, да треба бити граница између Српске Крајине и Босанске Крајине, али добро да смо дали објашњење.

ВЕЛИБОР ОСТОЈИЋ:

Господине предсједниче, господо посланици, официри и гости, цијенећи и вријеме и пажњу и стрпљење, ја ћу врло кратко у назнакама који су, уствари, и моји ставови, а можемо касније коментарисати. Ја бих да се придружим колеги министру Калинићу у једном ставу на који апелујем и молим да се разграниче надлежности институција и да почне радити свака свој посао. Предсједништво скупштине, Влада, команда и да се више једни другима не петљамо. Ово сам употребио, овако, врло језгровито, апелујући на све нас да се окренемо једном другом послу, успостављању власти тамо гдје је она уништена или разорена и узурпирана, покретању привреде да ради, да производи, и да извози, да производимо храну, да обрађујемо земљу, јер ја мислим да ће овај рат бити дуг и да ће му прва фаза бити до предсједничких избора у Америци, а онда касније, видјет ћемо. И да препустимо да послове воде професионаци. Са посебним освртом имаћемо данас Команду Штаба, имаћемо Штаб, имаћемо команданта и да рат и вођење операције и одбрану земље, државе и народа препустимо професионалцима. А да је тачно ово што је рекао господин Брђанин, у вези са Муслиманима и њиховом понашању кад је у питању српска власт, увјерио сам се јучер путујући са генералом Младићем и у сусрету са Муслиманима једног херцеговачког села гдје се тачно види ко може да буде - или господар или слуга и да ништа не може бити кад је с нама. А да знамо какав је господар, онда је то геноцид, а какав је слуга онда поштује власт и чека шта нам се каже.

Дакле, апелујем и молим да кренемо на овакав начин да радимо и треће, што се тиче остваривања стратешких циљева,

они су овдје инзнесени глобално. Могу се они разрађивати и износити у једним варијацијама или са низ потциљева који су комплементарни једни другим. Међутим, износим један став. Имамо идеју и реализацију ове наше мапе, а мислим да сам је први почео цртати, јесу идеје гдје треба дар али дипломатија, али оне ће бити нацртане оног дана и постављање границе кад успоставимо фактичко стање. Ја мислим да се са Алијом мир може успоставити само ратом. Али, да бисмо то завршили, онда се поново враћам на ову тезу. Дајте да фронт воде професионалци. А да ми обезбјеђујемо, односно опслужујемо фронт да би он опстао и да у позадини тог фронта функционише правна држава. Европа и дипломатија ће признати да држимо и да је српско само оно које има своју обрану, на којим територијама функционише власт, ради привреде и постоји, једном ријечју, држава.

Хвала!

КРАЈИШНИК:

За ријеч се јавио господин Козић.

КОЗИЋ:

Мислим да смо сви мало преопширни па ћу дати два приједлога. Прво, у тачци 1. рекао бих слједеће: стање на херцеговачком ратишту сада је добро и једну примједбу да имамо превише одвоза наоружања. Не бих више о тачки 1. А мој приједлог због чега сам се јавио био би слједећи: да непријатеља, усташе и муџахедине свим средствима морамо побиједити и тек онда разговарати, и биће се лакше договорити, а да би томе допринијели наш конкретан допринос овог момента био би слједећи: да што прије завршимо дискусију о тачки 1. Да тачку 2, 3, 4, 5... говорим без ових допуна предсједника Крајишника, 6, 7. усвојимо без икакве дискусије вјерујући оним људима који су то радили, без претреса, без ишта, да оставимо могућност да то коригујемо ако се нешто појави касније да није добро и да одмах пријеђемо на тачку 8, 9, 10, и тако помогнемо свим оним идејама, а највише идеји господина Калинића. Толико.

КРАЈИШНИК:

Има приједлог из посљедње клупе. Изволите.

КАПЕТАН ГАРИЋ:

Господо посланици, господо официри ја сам капетан Гарић, на служби у Добоју, иначе родом, са поносом истичем са легендарне Романије. Ја бих желио да кажем слједеће. Ја бих волио да ви политичари учртате овдје нама карте и кажете “хоћемо ово“, или да нам кажете “што освојите то је наше“. А како ћемо ми то освојити, ми српски официри, а ја сам један од оних који се још одавно изјаснио као можда први српски официр и иза тога стојим, надам се да ме ови генерали неће више осуђивати због тога, ми ћемо то одрадити како најбоље знамо и умијемо. Сљедеће, кад је у питању политика, насељавање територија је политичка ствар. Ми смо у Добоју одрадили одлично, изненађујуће, господин Војо је прошао све са мном прије два дана и видио шта смо ми урадили, са одушевљењем. Ја сам му рекао ту је граница. Ако је граница на карти ако се каже “што освојимо наше је“ помјерамо границу, ако је граница “хоћу да правим караулу“ и остало што слједује на граници да постоји у војничком и другом смислу. Сљедеће, кад је у питању Бос. Брод, ја и господин мајор Станковић, за којег је чула цијела Сјеверна Босна и шире, били смо на фронту у Бос. Броду. Немојте ви мислити, фосподо, да Срби хоће у рат. Неће. Мени у касарни у Добоју фали двије чете, да не кажем тачан број, оних који знају шта је војска знају колико то броји, а у граду има толико Срба да би се могло направити бар десет чета. До сада нису хтјели у касарну јер је до сад био командант некакав муџехедин, а сад сам ја командант касарне, знају какав сам, и опет неће. Ставили смо и српску заставу, а на капама, такође, а ја сам иначе предлагао да умјесто беретки носимо шајкаче, јер ми шајкачу можемо политички правдати у свијету, као традиционалну српску капу, и то би требало да се уведе. Онај Србин који неће под српску заставу и под шајкачу, том Србину показаћемо му пут за Истанбул, Техеран, исто као и муџехединима. Сретан му пут и не треба нам. Да се разумијемо.

Што се тиче мобилизације. Ја висим, овдје, једном господину, вјероватно из Дервенте, није јасно шта је то мобилизација и то општа. А колико видим, на мојим Палама је проглашена непосредна ратна опасност. Господо посланици, ја сам очекивао да вас видим у униформама, да се разумијемо, част изузецима који из политичких разлога не могу обући униформе да им се не би рекло “ево видите они су се одлучили чисто за ратну опцију“. То је јасно ко не би требао овдје од вас носити униформу, а да би мобилизација општа успјела своје најближе, себе лично у редове, а они који неће са ових територија, прогнати, прогласити издајницима и за вијек вијекова забрнити повратак. То је општа мобилизација, за оне који то нису знали. Ја бих вас поздравио и надам се да ће ове моје ријечи вама парати уши због тога што сматрам да је суштина проблема у овоме. Ја сам рекао кратко-јасно, нисам политичар мада ми увијек кажу да се бавим политиком. Међутим, биће ми част да се убудуће бавим политиком као српски официр и да духове српским јунацима, витезовима, и онда кад се каже да је српска војска, сигурно ће лакше гинути за слободу српског народа, а не као.....ЈНА коју су појединци, продали, издали, почев од Кадијевића највишег непријатеља цвих српских народа, господина Броза, који је све чинио да ЈНА, односно коју смо ми Срби створили, пропадне на начин на који је пропала. Ја вас поздрављам!

КРАЈИШНИК:

Професор Милојевић. Изволите.

Проф. МИЛОЈЕВИЋ:

Ја ћу врло кратко, и одмах кажем да је врло тешко говорити послѣје оваквог говора овог капетана узети ријеч. Међутим, ја желим и стојим забринут пред једним питањем, нашим историјским српским питањем. Желим на то да упозорим, без обзира на то како ће бити схваћено. Срби су много пута добивали у рату, а губили у миру. Ја желим упозорити како

ћемо ми сачувати ово што је освојено у рату у мирној опцији. Рат не може дуго да траје. Ми морамо да правимо, у овом моменту, једно трајно рјешење. Трајно рјешење је да сачувамо ово у миру, да направимо мирну опцију. Желио бих само да скицирам то укратко. Послије рата почиње демократија. Почињу гласања, почиње већина и мањина. Ми морамо дефинисати сада, како се одржати тамо гдје смо мањина. Молим вас, ми имамо огромне просторе који су сада у ратној опцији наши, а који преко ноћи могу да не буду наши, гдје ми достижемо можда 30%, па ћемо се питати зашто људи изгинуше и шта нам се то догађа. Сјетите се, најбољи умови овог нашег народа су објашњавали како то Срби добивају у рату а губе у миру. Ми ово сада не смијемо дозволити. Ми морамо градити опцију да ово што добијамо ратом, остане и у миру.

Хтио бих да предложим - сигурно је да нама предстоји ратна опција па преговори, да ми не можемо ићи на преговоре као рјешење, него само преговори као корекција ратних успјеха и ратних рјешења, а то подразумијева да би ми морали имати своју карту, своју границу договорену између политичког и војног врха наше републике, добро одмјерену и да кажем, држати је у тајности. Никоме је не рећи, али да је сваком генералу позната та граница, а да политички врх држи ту карту као могућу карту з преговоре. Али та карта мора бити савладана у једном уском кругу, презентирана посланицима, али вјероватно мора бити у тајности. И друго, ми пошто је ратна опција, а она је нама наметнута, ми смо у почетку разговарали о некој мирнијој опцији, јер овако идемо на државну границу. Ако је државна граница, она у себи подразумијева пресељење одређеног контингента становништва. Ми сада у овој опцији немамо то рјешење. Ова ТО је свеопшти народни устанак и провоцирају се сукоби тамо гдје очито нама не треба, гдје ће очито бити улудо гињење и ми то не можемо задржати, јер само изазивамо један гњев и свог и других народа и због тога мислимо ако идемо на државну границу, а идемо на државну границу, та граница мора бити достакнута и подразумијева у

себи преселења. Хоћемо ли ми нашим Србима који остају у дубини у енклавама шапнути да се једноставо морају иселити одатле и да се мора наћи неко рјешење за њих и у институцијама власти морамо тражити рјешења за пресељење становништва. Мислим да ми водимо рат, успостављамо државну границу, а немамо у институцијама власти дефинисано шта са људима који остају у енклавама који могу бити сутра окружени, поклани, побийени итд. Ми морамо тим људима на вријеме казати да, једноставно, нисмо у стању да то држимо. Једноставно, мора власт тражити рјешења да се они извуку на вријеме а не да провоцирају читаву ситуацију. Предлажем на крају, да се можда данас формира нека група и да се у врло кратком року дође до граница, али само за нас и да у врло кратком року знамо шта су циљеви ове наше армије и нашег политичког врха у формирању Српске Републике БиХ. Дакле, комисија за границе, али само за нас и у тајности. Хвала!

КРАЈИШНИК:

Господин Мирко Мијатовић. Ево кратко, па ћемо завршити ову тачку. Имамо овдје госте из Српске Крајине па ће ући да присуствују нашој сједници.

МИРКО МИЈАТОВИЋ:

Господине предсједниче, поштовани посланици, уважени гости, ја бих учинио само једну малу примједбу, алудирајући на досадашњи рад наше Скупштине, рекао бих да се од почетка..... ратних сукоба на просторима бивше Југославије и у нашој Скупштини највише причали они који су најмање ратовали, који су бивали у таквој ситуацији да најмање ратују. Ја знам, једно вријеме су се Крајишници најмање чули, јер су највише ратовали. Мислим да је то сада обрнута ситуација. Ја бих вам рекао слjedeће - у остваривању свих оних шест стратешких циљева који су обавеза свих нас као Српске Републике. Три се ипак најнепосредније односе на Херцеговину. То су, прије свега, успостављање коридора

ријеком Дрином, успостављање границе ријеком Неретве, и ова шеста која је, по мени, изузетно важна за излазак на море. Ја вам могу рећи да у Херцеговини читавој не постоји овакве дилеме - шта је општа мобилизација и том слично. Ја то заиста добронамјерно желим да вам укажем, да у градовима Источне Херцеговине нема толико људи на улицама, колико сам ја видио у Бањалуци. Тамо је општа мобилизација у потпуности успјела. Ја бих рекао да Источна и стара Херцеговина ратује у Неретви са најортодокснијим усташама и на Дринском ратишту са најекстремнијим националистима. Не бих желио да то поближе образлажем. Мој циљ је био да допринесем раду ове Скупштине на тај начин што ћемо ми саслушати и пријећи на усвајање ових осталих тачака дневног реда, и да дамо ријеч стручњацима из војне области - да нам они дају своје виђење и свој пресјек, и надам се да ће нам онда свима скупа бити далеко јасније које нас обавезе чекају, шта ми све требамо урадити да би остварили ових шест тратешких циљева које смо оправдано поствили испред српског народа и Српске Републике БиХ.

КРАЈИШНИК:

Хвала, ево још генерал Ратко Младић.

Генерал њошњиковник РАТКО МЛАДИЋ:

Поштовани предсједниче, цијњени посланици Скупштине Српске Републике Босне и Херцеговине чини ми част да вас и моје саборце Српске Републике Босне и Херцеговине поздравим испред свих бораца и старјешина са фронта тог терена и да вам пожелим успјешан рад Скупштине. Нисам био предвиђен да дискутујем сада али сам се јавио из низ разлога. Требао сам мало касније. Желим да говорим сад о овом историјском тренутку што видим све нас који смо на тачки са које су требали кренути наши преци. Са ове тачке по мом дубоком убјеђењу воде два пута у будућност. Први пут којим ја желим да идем и предлажем да крене наш народ је пут осмишљеног и организованог и упорног, тешког и крвавог рада.

То је пут части и опстанка. На њему ће бити и жртава, нису почели ни падати, рат нисмо почели ни водити. Није нити почело. Ако се боримо преживјет ће неко. Други пут је стихија, пасивност, неорганизованост, мудровање и паметовање путне борбе или пут борбе некакве какав ко хоће. То је пут нашег нестанка. Пут издаје и нечасти. Морам да вам кажем да препознајем у овом данашњем дану и видим неке тренутке које сам затекао када сам дошао 29. јуна прошле године и изненада сам дошао хеликоптером у Книн и још на већу брзину отишао и добро је министар Мартић сада примјетио, изненадио сам и сам себе јер сам само тога дана дошао из Београда и чим сам дошао морао сам одмах назад. Нисам могао истим авионом. Молим вас није битно шта имамо на глави него шта имамо у глави. То што имамо у глави не смије бити пут жеља већ морамо то подредити снази нашој и снази нашег народа. Немојте да поставимо циљеве да са њима пропаднемо већ да поставимо циљеве које можемо реализовати. Помогли су ми многи од вас. А ја сам то рекао неки дан понављам неке ствари и рекао сам у Невесињу пред најужим руководством Српске Републике Босне и Херцеговине и још ужим руководством политичким у Београду кад смо се срели ја сам покушао њима чини ми се да сам се приближио и отворио и себи и њима очи и желим свима нама да отворим очи. Прво: полазим са ове тачке са које морамо кренути а нема шта морамо кренути преломити се и полазим од онога да морамо поћи од тога шта нам је у глави и дефинисати јасно циљеве. До тога да је мој основни захтјев и молба не само себи, вама већ и цјелокупном нашем народу да будемо прво са собом, јер ако нисмо сами са собом нти можемо бити с ким нити неко са нама. Па кад смо са собом онда ћемо се моћи сврстати у редове и на степенице гдје ће нас вријеме и резултати поставити. Ја нисам чудотворац, ја сам обичан човјек. Истину био сам негдје гдје можда не би неко потурио ни ципелу гдје сам ја главу. На неким сам биио страшним мејстима. Најстрашније ме погађало кад сам гледао колоне народа из села Скрадинског залеђа из равних Котара како у паници иду

и напуштају све што су досад имали. Такве слике су видјели само појединци од вас. Има мојих сабораца који су видјели неке страншне ствари. Молим вас нисам ни Свети Сава нити могу бити. Он је био Раско Немањић, а ја сам био Ратко и неби желио са величинама да се поредим, него желим да будем обичан човјек и да размишљам трезвено главом. Нисам ја јунак што ме је мајка таквог родила, нит се сматрам јунаком, него обичан човјек. Нашао сам се само у једном тешком периоду на месту гдје се другачије није могло што не значи да нисам могао боље, а боље нисам могао зато што у том моменту ми није могло моје ја и мој мозак показати бољи пут. Ту је Мартић. Не истичем то ради тога да би приписао себи резултат већ ради тога што ми је свједок али лево од њега су пуковник Ђукић и пуковник Шпановић. Ту је и мој ратни друг Драгишић из Драгишића које не постоји и обрадовао ме сада када видим да иде нормално, јер је тешко рањен био. Ја сам тај који сам Мартића извукао из Отоке. Не из Отоке јер нисам се могао од уперених цијеви спустити у њу, већ из Босанског Новог. Молим вас тамо се нашла група људи и политичких првака и патриота али у првом реду народ који се није уплашио парног усташког ваљка. И лако је било повести тај народ и са њим се борити. Али пазите да се не изроди јер од та три прста није се могло проћи од избјеглица нити кроз села. Могу вам рећи кад сам пошао сада мало ко та три прста подиже.

Нека ме демантују господа ако није тако и другови. Људи моји српски је народ и српски мозгови у овом веку по трећи пут постављају српско питање у два претходна периода и рата како рече овај претходни посланик. Добитници у рату, губитници у миру. Питање је да ли је и рат био добијен. Питање је какав је циљ постављен. Да је био циљ реалан њему се могло и ићи. За циљ требају и снаге. Ја сам прочитао и дуго размишљао и дискутовао у најужем кругу другова које смо окупили о циљевима стратегијским који су садржајни а то не значи да не могу бити бољи, богатији или су можда примењени садашњој снази у садашњем тренутку. Овдје сам из дискусија патриотских појединаца дошао до закључка да је појединцу

што је и нормално неком стратегијом циљ његова кућа, његово село, његово брдо, неком река ова, неком она. Што се тиче дефинисања циља јако би било добро да одредимо и да дефинишемо територију Српске Републике Босне и Херцеговине. Неки од дискутаната нисам стекао утисак, не желим никога да критикујем и има од мене бољих познавалаца међународног права и адвоката и правника. Ја само желим свој посао да урадим ваљано. Међутим онај ко иоле зна ратно право а ја ћу вас поучити сада из нашег угла доле из Книнског Корпуса. Било је много дилема зашто нисмо заузели Задар. Могли смо. Нисмо из два разлога: Прво: зато што ми можемо узети и Задар и За... Међународна заједница никад нам неће то признати да је наше. Ако није било наше примјер. Ми то можемо држати 5, 10 или 150 година, наши ће се унуци морати вратити тамо гдје смо дошли а није наше. То који мисле да је наше тамо докле дође тенк и војник то су давно прошла времена то је плус памперфект. Наши тенкови и наши борци требају да буду тамо гдје је наше огњиште. А ако смо у овоме рату дошли до тамо гдје није наше онда морамо то задржати да се кроз политичке преговоре добије оно што је наше а нисмо у могућности да добијемо на другачији начин. Према томе, јасно дефинисати територије. Слиједеће желио бих да напоменем кад дефинише политичко руководство и Влада и Скупштина, територија требамо се јасно одредити којим путем и којим циљем и сад и убудуће и у прошлом времену увијек је била два пута генерално бирамо ратна опција и мир. Шта добивамо а шта губимо једним и другим. Моје је као војника да процјењујем који је реалнији пут у овом моменту. По мени на жалост је реалније и видим да смо тек помакли први пиљак рата. Не својом вољом. Он у Босни и Херцеговини тек је почео ту и тамо. Људи и народи нису пиљци нити кључеви у џепу па ћемо их премјестити тамо амо. То је лако рећи, а тешко остварити. У Цазинској крајни како рече чини ми се посланик из Бањалуке или предсједник неznam шта је већ по функцији живи 220.000 Муслимана а у Босанској крајини је 67.000 Срба. Однос је 3,3:1. Ја рачунам

што је рекао можда грешим, молим лепо Бихаћ, ако је Бихаћ већ сам још горе. Моменат само. Ако се ми као ја бих рекао најодговорнији дио Српског народа не само у Републици Српској, Републици Босни и Херцеговини већ и у Републици Српској Крајини процјенимо и оцјенимо да је једини излаз рат, онда требамо памет у главу и историју консултовати како рат добити и како рат водити. Ми не смијемо повести народе у суноврат. Ми не смијемо заратити са цијелим свијетом до подне а са собом по подне. Рат, то је страшна реч а камо ли историјски догађај. Многи то веома лако говоре. Ако ће се морати водити рат, а он ће нам бити наметнут мимо жеље јер нам је наметнут и да се ми не заваљамо, не пита нас нико хоћемо ли ми водити или нећемо водити рат, ми се можемо изјашњавати, декларисати и дописивати колико год хоћемо да нећемо водити рат, то смо говорили нећемо ни у Југославији па су нас приморали. Приморали су нас зато што су јачи у овом тренутку од нас. Е ми сада морамо да гледамо како да спасимо народ и како да остваримо своје циљеве. Рат не можемо водити ни на сваком фронту нити против народа, ја бих овдје предложио да ми усвојимо такву памет да ми нећемо у рат а ако будемо нападнути ми ћемо се бранити и ми нећемо рат против Муслимана као народа, нити против Хрвата као народа, већ против оних који су тај народ повели и нахушкали на нас. Ако можемо икако политички и било на који други начин морамо се јасно одредити према непријатељу и према савезницима. Па тачно дефинисати ко нам је непријатељ и ако икако можемо не чинити грешку коју су начинили многи политичари и војсковође па да имамо два према један. То од два народа. Ми морамо сада. Неко више мрзи овог и оног усташу. Усташе, усташе то је знак какви су то људи. Међутим, ми морамо видјети сада и процјенити у чему су и ко су нам савезници а ко су нам непријатељи и ко нам је лакши непријатељ с којим би лакше изашли на крај. Преко тога требамо и играти и елиминисати га за одређено вријеме или трајно да нам не буде у рововима. Није битно колико смо ми за који циљ и колико смо ми за овакву

или онакву војску и колико смо се ми мобилисали. Битно је колико је нас у рововима. Колико нас је уз оруђе и колико нас је у стенки. И неке ствари ћу ја морати да кажем што сам ја видио и тамо, баш добро да су ту моји команданти и саборци с којима сам се борио у Крајини па да то и они потврде јер то нам је заједничка судбина. По мени повољнији је положај Хрвата, више их је, претпостављам да их је више, нисам ту демографску структуру барем у Босни или мање бар у Босни. Више их је на бившим просторима Југославије. И у повољнијем су положају и имају макар цјелину територије која се наставља на западну Европу и у њу се куне Ватикан и западна дипломатија и сав са запада шљам. Неповољан им је положај у дијелу Далмације од Муслиманског моста јужније до фронта на Неретви и ово у Западној Херцеговини. Али ипак имају некакав излаз на море и преко мора могу ићи и да довлаче и да одвлаче и помоћ и храну и муницију, гориво и огрев. Извозе стоку коју су покрали са простора Српске Републике Крајине. Бавили се махинацијом а правили се ратници док су Муслимани у тежем положају. Он су у горем положају него блокирана војна болница која није никаква борбена установа у Сарајеву за кога је оправдано Министар здравља говорио, међутим, мени је то све у праву, не улазим у полемику, али говорићу вам одмах о питању. Обрадовало би ме да сте говорили како сте организовали здравство и заштиту народа и смјештај рањеника. Вјероватно ће бити и обрадовало би ме да говори свако о свом послу. Ја ћу говорити о свом послу, па ако некога негдје диренем, молим вас немојте ми замјерити, то не радим да бих дирнуо већ да би дошли до заједничке памети. По мени, у овом тренутку је веома битно да се на чело српског народа на простору Српске Републике Босне и Херцеговине и Српске Републике Крајине ставе сви потенцијали и мозгови политички, духовни, културни, научни, војни и шта ја знам да даље то не развличим. И молим вас да не само мислим и шта радимо већ да дубоко промишљамо и да нам не буде све што нам је на уму то да нам је на друму. Не. Ми шта ћемо радити, то треба да буде наша

највећа тајна. А шта ће наши представници који наступају на средствима јвног информисања у политичким разговорима и преговорима казати, а они требају наше циљеве презентирати тако да је то примамљиво за ухо онога кога хоћемо да придобијемо на нашу страну и да не иде на штету нашег српског народа. Наш народ мора да зна читати између редова а ми шта смо урадли и какви смо. Сваки наш човјек има по један или два или три генерал-штаба у глави. Наш обавезно тај бивше Југославије тако је морамо назвати а на језику све генерал-штабове овога свијета. И свако има неке процјене, ја сам видио овдје и неке захтјеве и циљеве и нека олака гледања јуче у Херцеговини кад сам био у Невесињу, то сам отворено рекао а морам рећи данас и овдје па те циљеве што сам данас чуо овдје и захтјеве да имамо у овом тренутку армију као Кина питање да ли би и она могла да то изврши. Молим вас, уз сво одавање признања командантима и генералу Талићу како истиче један најдужи фронт скоро шест пута краћи од Кининског корпуса, овај има 150 км а Кнински корпус има 650 км. Према томе, молим вас да кажем да смо са собом онда то претпочињава да свак ради свој посао. И да се уведе такав систем субординације да се зна ко коме полаже рачун и ко за шта одговара. Олако смо ми лијепили етикете и ономе коме није требало лијепити етикету. Ми у овом моменту полазимо од таквих циљева и задатака и некакве офанзиве појединци планирају као да ми већ имамо увјежбану армију и да имамо сада седам корпуса готових нових да уведемо са искуством питање како би на појединим правцима прошли. Сви ви губите из вида који сте потицали да је сада трансформација Армије и да сада многи српски официри рођени са легендарне Козаре, испод Грмеча и оном мом Калиновику који сматрају и да му је тамо привремено..... у Нишу и у Скопљу те већ не можемо рачунати у Београду, не вјерујем ја баш да ће сви они доћи, а јединицу треба

Мало бих се више држао овог концепта што сам направио. Јер мало хоћу неке ствари кроз процјену да дођем и да вам

изнесем визију како ја мислим и видим овај пут. Даље да наставимо. Кад сам говорио ова два пута ја одмах мислим и дубоко сам увјерен да за сваког човека рођеног на простору Српске Републике Босне и Херцеговине или онога коме корени сежу до ових простора. Међутим, ја овдје не говорим само за Србине, ви то учавате, не ради тога што ће неко мислити да сам ја идеолог и затуцан или овако или онако, не, и ово што каже из Бањалуке одмах да то поредим. Ја знам на кога је адресирано и ко држи морално васпитање. Хасотић пуковник. Вама сам то објаснио, а морам и овдје пред Скупштином. Довео сам ја јутрос пуковника Вукелића из овог краја који је са мном сједио у школској клупи у средњој школи па надаље. Међутим, боље тај Хасотић што је био ту поред нас, него мјесто да је Вехбије Карића или у робу против нас. Да је био Хасотић тамо, да је он мјесто Вехбије, било би мени сада теже. Он ипак је био са мном и зна боље како ме треба и колико ме треба и колико ме може неутралисати и чиме. А овај незна. Према томе ми неможемо очистити нити можемо имати решето да просијемо само да остану Срби или пропадну Срби а остали да оду. Па то је, то неће, ја неznam како ће господин Крајишник и господин Караџић објаснити свијету. То је људи геноцид. Ми морамо да позовемо сваког човјека који је челом пољубио ове просторе и територију државе коју хоћемо да направимо. И њему је мјесто са нама и поред нас. Добро је рекао министар информисања Остојић, он је то добро запазио. Јучер је он ту слику видио код мене у моме родном месту, спустили смо се у моје село и суседна три села дошли су Муслимани. Они су мене и раније поштовали, никад нису долазили у толиком броју као што су јуче. Страх сила бога не моли, а бог силу не воли. Али то не значи сада да Муслимане треба протерати или подавити. Министар би, штета што то нисмо снимили јуче, да ја вама не дуљим ја сам рекао, сви су се они скупили код мене, попили смо ту и из мог села и сусједног села и Срби и Муслимани једни друге морају чувати. Нисмо ми страдали тамо ни у рату и нисмо оно доживјели што су доживјели неки овдје Срби од

Муслимана или што се доживјело у Фочи. Тад или сад у овоме рату. Али има начина да ми њих можемо неутралисати. Како су ти Муслимани негдје горе око Каликовика у некаквом окружењу. Они мирно живе. Како је касарна та, шта ја знам, Виктор Бубањ како ли се зове сада, она је у повољнијем положају јер је храбри момци бране. Како је та Војна болница била у блокади, тако су у блокади и Муслимани. Немају они куда. Немају ни ради тога што је глава аждаје фундаментализма испод нашег чекића. Истина за вољу, оно што сам видио ја, а морам вам рећи да сам видио лошу слику и наредио сам да ми дођу официри из Книнског корпуса који ће направити другачију слику за кратко вријеме. Не осваја се Сарајево. Пљуцкањем из минобацача или из неке хаубице по њему. Тако се не могу добити ни преговори и није чудо што нам шаљу људе у панталонама са рукама на леђима и аутобусима и зазоружавају успут. То нам раде ради тога што су нестручњаци водили подјелом наоружања и мислили су ако дају наоружање народу да су завршили свој официрски посао. Напротив, ту су показали своју официрску дужност. Ево га ту Мартић и Ђукић. Ја нигдје нисам потписао нити дао никоме наоружање сем Сими Росићу, мајору који је донио форимиран по формацији устројену чету у Сајковићу. И та чета која је била тако организована није могла кренути на линију, није довољно да ја имам хируршки скалпер и да оперишем пацијента. Ја га могу оперисати, али пацијенту тешко. Наоружање је требало давати народу на слиједећи начин. И тако сам ја и радио и гдје смо радили тако, тако је било ваљано. Онај ко хоће да се бори у оделењу, у вод, у чету, батаљон, уз топ, уз тенк, да се научи, обучи и да ради свој посао. А онда треба створити јаке саставе и поред Сарајева треба створити не 5 минобацача, мени срце умало јуче није пукло кад сам из хеликоптера прекјуче у Лукавици видио, молим вас морам вам казати те хаубице гвоздике су мало укопане. Хаубице 122 мм ограђене су као на некаквом кросу, неким платном. Ја вам кажем да још има и возила и тенкова, паркирани, нема посаде, зашто, зато што појединци дођу на

доручак и оду, прича жени како је направио акцију. Тако се рат не може добити. Ако хоћемо да принудимо муслимане на предају, све око Сарајево мора да се начичка 300 цијеви калибра од зоље 40-64мм до Оркана и ракете П-65. И Сарајево, не требају ми аплаузи, земљаче. Ја за то не радим, ни за признање, већ само радим да осветим кости мојих мртвих другова. Јер ако се сјетим њих, не могу да говоре, ја ћу вама причати како сам ја на Задру радио. Ми смо пред Задром стали из разлога да смо га заусели и да би дошло до некаквог изјашњавања, кад би се вратили Хрвати и Срби било би у Задру више Хрвата него у целој Крајини Срба. Из тог разлога нисмо га заузели. И други разлог нисмо Задар. Први разлог је био овај што ћу вам рећи као други. Требала нам је техника која ради сада око Мостара и Книнског корпуса. Требао ми је онај систем Оркан који туче 60 км, јер да смо наставили да се боримо уништили би ту технику иако је доста оштећена. Тад ми нисмо имали то што смо имали. А ту је и Ђукић и Шпановић. Шпановић је касније дошао. Зна Ђукић колико је Кнински корпус бројао када сам ја донио одлуку по наређењу које сам примио телефоном да кренем ка обалном рубу. Био сам 1353 и ево га Мартић, позвао сам њега и Бабића да позову народ да иде у борбу како је ко ишао тако је прихватао оружје и ишао у борбу. Могли су се они борити јер су се они научили били. Ми смо преко љета радили. Кад је дошло до евакуације Задра радио је два три дна генерал Вукотић кога ја изузетно ценим и нема човека ни без мане ни без врлина и он је са великим врлинама. Код мене су мане веће него код њега. Међутим није могао издржати јер није знао њих колико сам знао ја јер ја сам с њима и разговарао и тукао се више пута и директно учествовао у борбама. Онда ме позвао једног дана и казао Младићу, долази начелниче ја више са овим лудацима не могу изаћи на крај, извињавам се због ове овакве речи, морам бити онакав и какав. Ја сам сјео у хеликоптер и ишао до Бенковца и мислим се ја шта ћу, знао сам да су блокирали 165 возила у колони. И ово одмах да вам кажем ово што мислите ви рат мир, преговори, овако, онако, шеме, само

рат, јер смо га закували. Са пута са кога смо кренули нема повратка. Кад сам ја слетио у Бенковац дочекала ме прво слика гдје је постројена једна јединица од 196 великих Срба који су поздрављали и цвијећем дочекани. Из Крагујевца, оклопни батаљон 180 бригаде. Питам шта је, каже Вуковић видјећеш шта је, три дана се молим са њима и неће да иду на фронт. Начелниче, пао ми је притисак, ако можеш извлачи, ако не можеш, ја неznam шта да радим. Разумем. Добро. Поздравим команданта, оде, прићем првој групи, поздравим се, пола почело поздрављати овако, онако као да сам у цркви и у цамији и неznam ни ја, једноставно каже свака свашта шта му падне на памет. Што ви не идете момци на фронт, знају мене, као уважавају, момци што ви нећете на фронт. Не ја да раним овдје, моја држава није заратила мени 45 дана, ми увели туризам, знате, ми хоћемо мирнодопским прописима да ријешимо рат, то нема нигдје на свету, на планети, то планета не може да издржи што, какве смо ми глупости измислили. Ја сам њима рекао момци неће ни петом у лонац па оде. Одржао им један краћи говор. Рекао сам има ли неко да неће, први који је дигнуо руку да неће снашао га је гром, чим је он дигао руку радила је полиција свој посао, и то полиција како треба да се ради. У будуће ако идемо ми да формирамо војску овај је преживјео. Онај ко буде на такав начин отказао не смије преживјети у нашој војсци. Не можемо више етикетирати и овдје ја не би се прихватио да ја будем табла на коју ће неко уписивати жеље и давати поруке и сандуче гдје ће неко одлагати жеље. Сви смо ми та војска, од нас овдје зависи каква ће војска бити. Ми смо та војска, ми смо та памет. Караџић, Крајишник, ја се извињавам што вас овако ословљавам да не прејудицирам нека рјешења само ради тога а поштујем вас све, ништа ово не вреди без народа и народ без нас и ми појединачно нико, ја. Изузетно ми се допао Кољевић горе кад смо разговарали на овом предсједништву, учен човјек, али он је ластва која је веома мале памети, је ли, открили сте га ја не знам, не могу да оцењујем људе нити желим. Према томе не

може бити официер овај, официер онај, генерал овај, генерал онај, јер да вам кажем и ја сам доживљавао кад ме славе увече, а сутрадан нападају па чак и неки моји борци. Ја се једноставно нисам уклопио у његову шему мишљења. Кренула је та јединица на фронт. Сви су отишли с тенковима, погрешили смо што смо их оставили јер сам се морао помиловати наређењу. Ја сам искористио да иду сви скупа па након два дана пошто су били у једној требали да се уведу у борбу и нису онда у њој учествовали, оставили су тенкове и кренули пјешке за Крагујевац. То вам је највећи број овако поздрављало, не нападам ја оне који овако поздрављају, то можемо ми поздрављати се како хоћемо. Улазим у канцеларију, пошто сам знао тог неког Крцу Божу, инжењера, из села Триља иначе резервни официер АБХ, главни је био за одбрану Задра. Имали смо ту врућу линију, позовем га и кажем, а они мени кад чују мој глас и ово што видим, овдје преовлађују већи непријатељи Муслимани него Хрвати. Кад Хрвати чују ко сам ја и гдје сам ја, њима ће бити све јасно. Они знају како се могу са мном и са вама споразумјети, они знају да ћу ја утицати на вас и ви на мене а ја ћу се повиновати сваком, шеф политички је шеф војске. Они мене стално питају ко је мени шеф ако је Југославија нестала. Е кад нема више тога, шеф сам сад сам себи, а ви изволите. Тако сам ја рекао ономе, неки дан онај што је дошао Вајнанс, он ме пита горе, био је господин Хаџић. Они њих нису ништа питали, него на мене све навалили овако. Ја сам био трн у оку. Долазим у ту канцеларију и назовем тог Крце Божу и кажем а он о господине генерале, знате нема иселжавања више. Добро господине Крце, због чега не може да се износи, изнесите све, све може да остане само без оружја. Добро. Господин Крце хоћеш ли ти то да пустиш како је план направљен. Нема говора господине генерале, једино ако ви дођете. Добро. Ево мене. Окренем, притиснем команданта артиљеријске и ракетне групе корпуса. Команданти слушајте наређење. Иако тај и тај, петодифрен број, ипсилон, тај и тај, цет тај и тај на под толико. Крцо јеси

ли чуо, ха генерале, знамо ми ваше шеме, то ти је хотел Коловаре. Не можете би тамо, ту је Европска заједница смјештена. Баш ћу ја ту да тучем, јер су вас они и довели овдје. Пет минута имаш да се заклоните, истекло је пет минута, позовем, господине почињем дејство, командант 5 плотуна, пали. Овај дум, дум, дум, кад виђе, Младићу јеси ли ти нормалан, супер нормалан. Био сам на систематском прегледу прије три мјесеца и сви резултати као 20 година да сам имао. Господине можемо ли, прекините, не, не, још три плотуна, Младићу, човјече можемо ли се договорити, е да чујем. Колона да креће, ама то да се договоримо, Филип Јаков, тучем са 20 плотуна бродске артиљерије, позовем команданта морнарице јер сам ја само имао са њиме везу, 20 плотуна по Филип Јакову, он моли, цврчи, прекини молим те, нема овдје 20 плотуна да се изврши што сам наредио. Кад је завршио то све ћемо се договорити јер се нисмо договорили већ ти пусти колону овог момента и упамти Крцо, знам и гдје ти је Кризни штаб. Ту ћу тебе али ми требаш да иселиш, зауставиш ли још и једно возило, зовем Крцу Божу, они хоће да га узму, Крце возило, пошаљи екипу да се опорави и да ми се доведе на Мусап стан. Ама генерале, пет плутона пали, пошаље екипу, сутрадан треба да демонтирамо агрегате из касарне и школског центра у Задру, и са њима сада освјетљавамо аеродром у Земуну. Немамо дизалице, треба сто тонска дизалица, кажу мени предлаже ми командант овај Зраковски Трпко и неки, то да оставимо, не може се прићи па кућа, не може се разваљивати, слушај човјече. Кров дижи, минирај, све сруши за себе, нека ништа не остане. Кажем није ту, неке виљушкаре не, не ми ћемо виљушкаре, ја ћу виљушкаре, мени ће дати Крце Божо, опет позовем Крце, треба ми толико виљушкара за утовар, да би ишло брже колона, треба ми дизалица за то и зато. Младићу, како то човјече да ти урадим, у мене су људи сви на фронту. Скинућеш униформу у Зенге, обући па у цивилно одјело, дати му полицијску пратњу твоју, полиција моја, има да ради. Е тако сам ја иселавао Задар. Ово болница је иселена, нити ће они

имати фајде од те Војне болнице, нити од Кошевске болнице, нити од Сарајева ако не прихвате мир. Ми њима можемо одмах понудити мир да разговарамо у миру. Ако буде тада Босна а још мање Сарајево никоме неће служити. Мислим оно што је ван фронта. Сарајево не треба пљуцкати два минобацача и дајемо телефоном, нападни ту и ту, примјера ради, ево примјера ја говорим а тај телефон прикључен на централу гдје дежура стручњак МУП-а и одмах постави засједу. Ја не могу оперисати, али командовати војском могу, да бих могао командовати требама имати војску и не можемо у једној кући бити 100 господара. Војска мора имати јединству команду. И кад се потучем за Сарајево ми не смијемо изаћи пред међународну јавност и казати господину Остојићу, јави искључићемо им воду и струју, шта је имам њему објашњавати шта ћу радити. Он ће видјети шта ћемо радити. А ми требамо још овог момента у прстен ставити аждајину главу. Сарајево и из њега може да излаза само они кога ћемо ми пустити, а не сваки од нас већ онај ко је главни, ко командује. Ми не смијемо казати, ми ћемо уништити Сарајево, не ми нећемо, ми хоћемо да сачувамо Сарајево, нама Сарајево треба. Ми нећемо казати да ћемо срушити далековод или воду искључити, не јер то Америку диже на ноге, али господо, ми вас молимо, све у реду, е, једног дана нема воде у цијелом Сарајеву. Шта је, не знамо, хаварија, да ми оправимо, не ми ћемо оправити, полако. Па тако исто са струјом, Задар је и Шибеник и Сплит они су искључили војсци, војка није имала 6 мјесеци струје, али ја сам њима рекао, док сам ја, ви је добити нећете. И нису је ни добили, сем кад се мени ћефнило, па им пустим, или кад ме моли онај предсједник, онај за политичка питања, онај Виктор Андрејо. Према томе ми морамо мудро саопштити свијету, гађали су они, погодили далековод и нестало струје, гађали водовод, нестало струје ту и ту, вршимо напоре и поправљамо, то је та дипломатија, а не јуче се мени нека се не љути један паметан човјек у Невесињу, ја њима кад сам циљеве њихове разоткрио, шта ти њему имаш циљеве разоткривати, када је њему циљеве Ватикан поставио.

Он свој циљ зна хиљаду година. Он има циљ да има државу. Шта је наш циљ, да имам коридор, овај за Србију, мој је циљ и наш циљ треба да буде да имамо своју државу тамо гдје су нам трагови и кости очева и за тај циљ ми се морамо борити, и ми имамо тај циљ ми смо јединствен српски народ и трећи позивамо сваког ко је челом пољубио оvdје а прво Србину нећу ја дати сада неке друге командне дужности, него ћу дати неке које не знам шта да је. Мало је Срба, ви не знате колико је мало Срба који не вриједе ничему. Код Ђукића и Дудаковића, Муслиман, начелник артиљерије, нека каже како му је радити, супер, а хтио је да се убије јер га је један пуковник који је великосрбин био напао према Госпићу, мислио је заузети Госпић, не може без артиљерије, треба стручњак, ја не могу командовати артиљерији као стручно лице, али могу као командант, распоредити, груписати артиљерију. Према томе молим вас, зато нам треба заједничка памет. Е сад што зна Караџић, Крајишник, Кољевић, прваци политички посланици, што се договоримо на Скупштини не мора то бити на мозгу, на језику сваког нашег човека, и они причају јучер у мом селу има тамо добра чета војске. Сви они питају хоће ли бити рата, неће бити рата. Па ја не знам. Једино кад почне кућа да гори, схватиће да је рат. У томе смислу молим вас ја тражим и молим да имамо заједничку памет и да смо сви са собом и онда можемо бити једни с другим. Слиједиће по мени јединство и слога су наш опстанак, неслога, јавашлук, мудровање наш је нестанак. Ја ово не желим да римујем, ја ово не желим да говорим за неку историју да то лепо звучи, ја ово говорим што сам убеђен да је тако и остављам да историја процјењује и оцјењује и мене и вас и сваког нас у ово вријеме и онда ће оцјењивати и од историје ми тада када она буде оцјењивала, ми ћемо имати никакве користи, али моја дужност је сада не да гледамо шта ћемо добити, већ шта ћемо дати у овој рату и у овој борби. Е молим вас сада, сваки да се преиспитамо, је ли свугдје у нашој средини и код нас свакога превладало такво мишљење, па ја јучер сам, прекјучер у Невесињу чуо каже неко наредио повукли се

мулиционери од терминала нафтног шта ја знам. Кад сам дошао овамо и консултовао своје људе који не могу да немају добру процјену, кажем то је прва фаза пљачкања нафте отуда, отјерао обезбјеђење и онда иде послвије каналима и профитери раде. Да је то тако ја сам се увјерио јер ја сам мјесец и по до данас говорио да се постави рампа на Дрниш. Дрниш је био скоро, читав јер га је заузео пуковник Ђукић са његовом бригадом, обухватио, нисмо га рушили него само оно што се морало, гдје се прелазило поред барикада. Колико смо бораца имали тада када смо поставили фронт на Никшићу, на Житнику, гдје смо имали пет пута мање, толико у операцијама да би били у Анкони, то не можете зауставити, чак ме је погодило, морам да се оргадим од дискусије друга који каже, ми смо толико покрали да ми имамо. Тако ја желим ако ме прихватате са оваквим убјеђењима, ствар је на вама да ви бирате, не бирам ја, све што се у борби затекне иза линије фронта, све то покретно и непокретно је ратни плен. Можемо имати јединствено руковођење и командовање и по војној и по цивилној политичкој линији. То значи да онај који је војник мора водити рат, борбу и бој, онај ко је власт окружна, општинска, сеоска, мора радити за фронт и стварати за фронт. И онда тај ратни плен оно што је кварљиво треба да се прода или подијели, прода народу да се створи новац, не може се ратовати без капитала, без новца. То што је материјална вредност и што може трајати мора да се ускладишти и распоређује, и ми смо поучени тим искуством на Купресу, 10.000 грла стоке групне био је ратни плен да не би развлачили а почели су појединци са приколицом и трактором, ја сам одмах наредио команданту Летићу пуковнику, одмах формирај фарму, ако неће да ради измлати првог сељака, он ће радити, али узми старије људе ко зна да музе краву, овцу и сад сам му наредио кад сам пошао, пошто је фарма велика, нема људи, подели, напиши наредбу са предсједником општине да се подели сваком рањеном борцу у кући гдје је рањених две краве, неколико оваца, гдје је погинуо душло више, нека се народ бави нечим да

може производити, да не цркне тамо. Ми морамо спрати са себе љагу. Срби. Да смо пљачкашори, досад су говорили да је војска србочетничка и комунистичка, да је пљачкарошка и такав су нам атрибут давала средства пропаганде и не смијемо ни појмити да нам нешто туђе треба, Србија је некада била оличење честитости и није се смјело узети ни ћемер злата поред друма. Докле смо то ми дошли. Ја сам уверен бар ја тако осјећање имам, онај ко пљачка, краде, развлачи, профитира. Тај не пљачка имовину заробљену, сиротињску, тај пљачка наш морал. Мене усташе не могу убити ја на бојном пољу сам могао погинути као овај Ђукић, сећа се и он када су ме на М тукли, тукли су тамо место где сам ја био, ја сам био с њима, нисам се склањао било да туку топом, хаубицом, минобацачом. Чак неки дан у Чапразијама, падало је ту око Осматрачнице, ја нисам ни ушао, не могу они мени ништа. Мене може убити, јавашлук, лакомисленост, гаранзивост, прљавштина, кукавичлук из редова нашег човјека, нашег борца Србина. Ми смо себи приписали атрибуте да смо ми храбра, снажна војска, да ми под шајкачом нисмо никад изгубили рат итд. Према томе и ја сам неки дан у Дрвару видио неког из Грахова како носи шајкачу и побјегао из Дрвара, из Грахова са пушком. Овамо се прави да је по некаквом послу а чак ради и оно што и они тамо појединци. Знате борба је страшна ствар, за борбу треба имати не само јаке живце, већ знање. Ви знате ко остаје на фронту, онај који зна шта хоће, који зна зашто се бори и онај који може надвладати сва своја осјећања. Иначе нема човјека који се не плаши. Ја сам пролазио и кроз страх и виђао сам, међутим, на многим мјестима гдје сам био страх ме било хоће ли погинути то дијете од 19 година које ме вози или које ме обезбјеђује и зато сам ја ишао на барикаду да разминирам јер нисмо имали коме дати обученог човека, немате инжињеријску јединицу, јер је тај корпус Кнински био припремљен за предају, сад да вам не причам ко је био на челу годинама и то што је задржано тамо и Хрвата и Муслимана задржано је на културан начин. Ја сам га послао. Изволи. Највећи усташа, ево, ту људи знају

Стрбан Стјепан, нема већег зликовца и усташе у Хрватској и у Европи. Био је начелник инжењерије. Али ја њега нисам терао. Дођи Стрба овамо, иди минирај Масленички мост, ама друже генерале ја тај мост. Слушај бре, изврши наређење, напиши писмено наређење, па ми напиши једно, друго па не ваља, па трећа, па моли да ја напишем, е потпиши сад инцијале да се види да си ти минирао. Извести ме кад си готов. Кад сам дошао на Масленички мост понео сам са собом експлозив, покажи ми, ја потпору, не потпору, ја сам теби рекао цели мост само није стуб један који је погодила једна батерија у дејствима за мост, њега смо оставили неминирана. И он је остао тако батрљак. Остало отишло у земљу. Према томе, тако ми морамо да се опредјељујемо и да процјењујемо. За стварање државе и војске треба нам целокупан и народ и његове снаге и целокупна памет. По мени искушења и тежак пут су тек пред нама. Непријатељ је свим силама насрнуо на нас са свих страна. А непријатељ је заједнички било да су муслиманске хорде или хрватске хорде. То је наш заједнички непријатељ. И сад је битно да ми политичком игром избацимо и једног и друго па да се организујемо и оружаном армијом избацимо једнога а са другима можемо некако. Молим вас у овим ратним временима и сложеним врменима кад нам падају жртве и најбољи синови нашег народа. Ми стварамо своју војску. Време је тешко и опасно али и повољно за формирање и развој војске јер је најјача народна војска која се рађа у бури рата и из недара народа. Али, ако се опредјељујемо за овакву како сам и ја замислио и концептирао што не значи да је тај светао концепт, али ми смо нешто дискутовали па ћу вам ја о томе мало ближе касније рећи. Ми, не почињемо од ничега. То је веома битно. Полазиште нам је наоружани српски народ у Републици Српској Босни и Херцеговини који се у дасашњем току рата одазвао у мери у којој се одазвао да заустави са припадницима Југословенске народна армије фашистичку и фантонску усташку аждају. И сачували смо до сад народ од тоталног истребљења. Из недара нашег народа у досадашњем току рата

овога афирмисао се велики број бораца, добровољаца како војника тако и старешина чија је света дужност да се у овом судбоносном часу стави у службу војске која ће морати заштити свој народ од истребљења. Ми нећемо формирати освајачку војску. Ја предлажем тако. Нећемо ми освајачку војску, туђе нам не треба. Формирамо војску која ће бранити и одбранити наше трагове и заштити нашу нејач од освајачких амбиција нацистичких плаћеника која ће донети слободу своме народу и омогућити му да у миру и спокоју живи са својим окружењем на својим вековним огњиштима. Неке основе о формирању и устројству војске како ми то видимо који смо се окупили у том ставу. Ја неби прејудуцирао после ће бити вама дата конкретна рјешења на увид и ви ћете донијети о томе свој суд. Међутим, назив сматрамо, дискустовали смо, чак сам и промовисао у Невесињу, мислио сам међутим, правници то другачије третирају и њихову памет морамо поштовати јер смо мислили да то буду одбрамбене, оружане снаге па одбрамбене снаге, на крају је најбоље ипак израз војска Српске Републике Босне и Херцеговине. Устројство, ми сматрамо да се треба то регулисати посебним законом кога ћете, кога ће донијети ова Скупштина. Неке ствари вам ја не могу ни казати, не морамо ми све што мислимо да саопштимо. А то ће дефинисати посебан закон, а ми ћемо то објаснити народу. У овоме часу можемо и формират ћемо видове и родове, копнену војску и ратно ваздухопловство, руковођење и командовање војском сматрам да војском треба да командује и руководи предсједник Српске Републике Босне и Херцеговине. Преко главног штаба војске Српске Републике Босне и Херцеговине а на челу главног штаба главне команде буде командант коме се да поверење. Организација, војска се по видовима и родовима организује од основне јединице преко тактичких издружених до оперативних састава који се уређују посебним формацијама. Окосницу војске чинили би оперативни састави. То значи Корпуси који би дјествовали на додељеној територији односно зони и по потреби ван ње ако се за то укаже прилика. Чак значи и Корпус

замишљамо да би могао да иде ако овај Бањалучки рецимо какав је сад, могао би бити рецимо први Крајишки ради ових Босанаца, да овдје Бањалучана. Значи ако се стекну услови то не значи да он не може да иде на територију да ратује у долини Неретве. А код нас и ми морамо прекинути туризам. Иначе не вриједи да формирамо војску ако ћу ја да ратујем само за овом говорницом или само на свом прагу кад ме треба. Хоћу, војску све да идем 100 метара даље. Чим треба 100 метара даље, ја се враћам. Не може тако. Апсолутна послушност мора бити у тој војсци. Без дисциплине, нема ништа. А дисциплина се мора завести законским мерама јер то се зна како се ради а не мирнодопским прописима, људи гину, а он мене пита, погинуо човјек, ванредни догађај да му доставим што је ванредни догађај. Е сад кад је било у Сарајеву блокирана команда, шта сад. Превара, која превара, бре, шта си очекивао да онај, слико се на телевизији. 10. јануара кад је био Кукањац, не желим да га нападем, он је чојвек који је толико видио. Не мањка њему храброст. Учинио је доста добрих ствари и потеза. 10. јануара кад је био код мене питао ме овако: Незнам да ли си ти Ђукићу и Шпановићу били или је био Толимир. Ти си млађи човек од мене, молим те, имам ратно искуство, ја то уважавам. Шта ми можеш савјетовати да учиним да би корисно било. Ово немојте користити да би се нападао он, нема потребе да нападамо. Учинио је што је учинио. Лако је нападати онога који одлази. Ја сам одмах подигао спонтано слушалицу и рекао из ових стопа одмах наредити начелнику Штаба да измјести команду и све из Сарајева. Гдје, да нећеш у Калиновик, да баш тамо. Ма хајде бјежи. Сад је видио да сам тада ја, да ме требао послушати. Према томе овдје одговор и онеме, Војна болница. Што смо извукли, извукли смо људи и стручњаке, докторе. И то је добро. Да смо остали тамо, без тог би остали. А зграду и инструменте направићемо. Људи су битни, људи, људе треба спсити. Окосницу војске значи оперативни састав. Нижи састави би дејствовали у складу са планом операције. Одлуком надлежног команданта и зависно од ситуације је потребан фронт. Ја вас

молим за стрпљење. Не бих дошло у обзир уопште да има 1000 команданата у једној зони. Кнински корпус је имао успјеха ради тога што су у зони Корпуса под јединственом командом биле и снаге ЈНА и територијалне одбране и Мартићева милиција, је ли тако Мартићу? И што смо ја и он позовем га и кажем, ту на Кијево дај ми 40 милиционера и учествовали су у борби, је ли тако. Милане, и радили смо оно што смо ми планирали, и ми смо планирали, и овдје ће бити артиљерија и та артиљерија ради. Другови, и господо, артиљерија неће моћи радити овако како ради досада из два разлога. Прво што је то нестручно и друго што неће врло брзо имати муниције а и многа цев има живот. Свака цев има живот. Од тога 130 мм та цев кад испали 600 граната, 601 иде тамо гдје не жели, гдје се не очекује, не може погодити циљ, треба вршити дебакарисање цеви, одржавати, заменити итд. Кад испалите још 300 постаје опасно по борца који испалује. А 1000 кад испалите онда је можете бацити. Неки наши ложе док има муниције, и само дај муниције. Колико смо произвели муниције у овом рату, ни николико, јесмо ли неки погон оспособили, питање, и наши ће топови моћи онолико тући колико им донесемо муниције. Борци ратовати, колико има хране. Тенкови ићи колико има горива. А ми и даље, никакав режим није, идемо колико ко хоће. Систем стајања на кућнем прагу, молим вас да елиминишемо у најскорије вријеме. Добра организација, јединствено командовање, снага удара и маневра су полазишта успјеха и повољног исхода битке, боја и операције и рата. Стотину војски које имамо сада удробљено на фронту, раздробљена команда, различита означавања, подијељени и диригентни циљеви су хаос из кога можемо изаћи на овакав начин какав предлажем. Означавање војске предложиће послјије министар како смо се договорилил. Униформе, какве имамо док не створимо бољу, чинове и статус војних лица, онака каква су се задесила прије рата. Дотле, док се има, кад се нема статус морамо народу. Оно што народу и како народу тако да буде и нама свима. Шта предлажем. Предлажем слиједеће. Пошто сам овај циљ једном

рекао да се дефинише територија и овај циљ да се успостави ишао би на остале. Прво да се упуту проглас свим активним војним лицима, грађанским лицима и војницима ЈНА који су рођени на простору Српске Републике Босне и Херцеговине и да се сврстају у редове војске Српске Републике Босне и Херцеговине. Наше команде и командире да позовемо да то учине са комплетним саставима како и оне који су рођени ван нашег простора припадају истоме или било ком другом народу. А осјећају нашу праведну борбу за останак као и своју борбу за мир. Друго, да се прогласи ратно стање и да се сваки способан мушкарац одазове на мобилизацију и да се попуне јединице и команде да би се могао одржати фронт, да се створе јаке резерве по дубини за маневар према угроженим правцима и да избацимо тактику идем иза тенка 100 метара. Не, ми имамо сада људи и ја се некима дивим, ми идемо на снајпер, ми тмо у техничкој премоћи. Нема потребе, овај мој друг из Калиновика Мандић да иде на снајпер ни на Врбању нити у Хаџиће. Па нећу ја тако да ратујем, да губим људе, ми ћемо да идемо 400 м испред тенка па непријатељ не може тући зољом и осом тенка. Тенк туче 3 км, топ 100 мм 3 километра, онај мене може да туче снајпером 600 м. Ја ћу на 400 м да исгурим пјешадију, да штити тенкове, да штити артиљерију. Артиљеријом крчити пут куд ће проћи борац, што мене интересује, не морам ићи добровољачком улицом. Тучем док га не излудим, кад га излудимо побегне сам или не мора ни побећи. Кад му пријети да ће постати заробљеник тада се не играмо заробљавања. Мени се хвали командант заробио сам Канађанина. Добро си и урадио, гдје је, хоћете ли да вам га пошаљем. Задржи га код себе, шта ће ми. Не ми не смијемо, ми морамо поштовати ратно право и тог Канађанина па зашто дође ту. То је плаћеник, људи моји и тај плаћеник мора да плати главом јер је дошао да нас убија. И за њега не подлијежемо ни по каквим конвенцијама по међународном праву, никакву одговорност не може предузети. Никога није звао овдје. Према томе, господине плаћениче, адијо маре. Слиједеће: Да се војни привредни и други ресурси

ставе у функцију одбране. Слиједиће, да се организује ратна производња и створе услови за успјешно вођење рата и молим вас да се уведе штедња метака, одмах да вам кажем, знате колико вреди метак испуцани пушчани. Јучер сам овима у Невесињу рекао, кад сам с њима разговарао, чуди ме да се Бањалучани не оглашавају сада. Један, ја мислим једно 15 метака да је испалио. Сваки метак вреди једну српску главу, војничку или официрску, јер ћемо доћи у прилику ако овако траћимо то по кафани, од кафане до кафане, гдје ћемо се морати тући камењем. Зато морају да се отварају ватре осматране да се гађа у циљ и један метак, један циљ, једно артиљеријско зрно, ако можемо 100 непријатеља, да неутралишемо, или бришемо. Гориво, молим вас литар, кап бензина треба чувати као кап крви. Бензин давати у првом реду санитарским возилима, за евакуацију рањеника, у другом реду за командна возила која иду на тај погон. У трећем реду за привредне потребе да функцинише привреда, полиција итд., и на четвртном мјесту за нешто више. Приватна кола, дати му резервоар на пет месеци, да може палити да му не зарива мотор и нека има ако треба због угрожености да извуче себе, премјести породицу напред, назад, лево, десно. У првом реду за тенкове, на другом месту за тракторе да посијемо њиве. Већ је касно сијати јечам, нико у Калиновику није ништа посијао, и причају мени јуче и Остојићу. Сејте кромпир и њега ако имаш нешећ умријети од глади. На трећем месту за привреду, да нам ради ратна привреда и на четвртном месту већ одмах сада размишљајмо да се преоријентишемо капаците те ове које су на мазут и нафту, па се грејмо зими уз радијаторе. Радимо шпорете и прирпемамо дрва. Нема грејања уз нафту.

Цијењени посланици и руководиоци,

Ја тако видим да можемо створити војску и да се можемо одбранити. на други начин све ће бити раскол међу нама и неслога. И на крају ако стварамо војску морамо је створити такву да побеђује да се не боји никога. Ја се не бојим, нећемо имати мањка ни војника ни официра. Мањка војника нећемо ако се

одазовемо сви. Официра нећемо ако се ослонимо на људе који су се доказали у борбама. А који знају водити јединице, ако их произведемо од најхрабријих бораца и ако прихватимо оне који нам хоће доћи, било да су наши који су овдје рођени, било да су било ко, ако се бори, са нама у рову и доказује резултатима. Ето ја сам имао толико. Било је дуго, извините ме, али је још тежи посао и не може се то лако објаснити. Без обзира како се ми даље определијелили, ми фронт морамо држати, народ морамо штитити. Народ је војска, а војска је народ. И стварајмо војску с којом ћемо се поносити и тако како се односимо према војсци, према њој таква ће и бити. Лепење етикета војсци показујемо сопствени кукавичлук и свој кукавичлук што нисмо на фронту оправдавамо с тим, крив овај, крив онај. Ако су издали неки а ја нећу да у то улазим, јер било је и тога, издали су, немојте да изда више нико. И не издају, нема прво нико.

Хвала лијепо.

ТРИФКО РАДИЋ:

Имам потребу да вам саопштим јер нисам вјеројатно нисам се добро изразио. Када сам говорио о тој нафти, желим да вам кажем да је то била нафта господина Делимустафића. И да смо ми ту нафту смјестили у наш резервоар ИНЕ, одакле је строго контролисано, дијелимо тој југословенској народној армији, гдје је отишло 30 цистерни за Кнински корпус, за бањалучки добили 15 и то отпратили наши храбри момци који нико жив није смио то да уради него наши добровољци. Вјерујте ми, све остало. Па молим вас желим још нешто да саопштим, било је ту доста примједби, генерал је дао. Ми ратујемо, ми смо у окружењу, нас нападају сваку вечер, ми немамо другог рјешења него да тучемо и да рушимо градове. Ми смо Високог порушили једну трећину, можда ће вечерас и друга трећина бити. Они нам проваљују на одређеним мјестима, убијају и праве геноцид, ми смо послали на телевизију 9 људи, убијено је, па онда ножевима масакрирано. Сваки дан нам убијају по неке људе, јер су тако вјешти и подли преваранти. Рецимо, ја сам био са

предсједником општине, с нашим у Брези на преговорима, ми изашли, а они за нама пуцају. И стално траже преговоре, ми нећемо са њима преговарати, једва чекам генерали и сви остали да уведете ред, рад и дисциплину и да ми вама предамо армију на командовање и руковђење. Ми немамо реда, ми не можемо ни имати дисциплину, то су људи сељаци, радници итд. Долазите нам што прије, станите на чело армије и руководите са њом, ми ћемо вама да помогнемо. Толико.

КРАЈИШНИК:

Предлажем да се усвоје закључци, јер је било доста приједлога. Покушаћемо да сумирамо ове, а прије тога да кажем требаће нам доста времена, навикнућемо на генерале, а генерали на нас. У сваком случају најважније је да сви желимо добро.

Сва дискусија која се водила ја мислим да се може свести на слиједеће. Да би требали да усвојимо захтјев да се господин Новаковић, предложио захтјев да се врате све избјеглице из Србије, Црне Горе на територију Српске Републике Босне и Херцеговине, из простог разлога, не само они који су спремни и способни за борбу него да би избјеглице требале бити на нашим територијама а не да иду у Србију и Црну Гору, јер имамо доста слободне територије. То смо се определијели. Ово је био приједлог опредјељења за ратну опцију или политичку опцију. Ја мислим да би требало да се опредјелимо за политичку опцију, а увијек ратна опција долази оно што нам неко наметне, а у пракси је истина чим формирамо армију, да очекујемо ратну опцију. Не би било добро да буде закључак Скупштине, да смо се ми опредјелили за ратну опцију. За ратну опцију се опредјељује онај ко жели да нешто осваја што није његово. Иако ја сматрам у себи да је господин Калинић у праву, јер ћемо ми сигурно ратовати. Ови политичари ће тешко успјети да ријеше тај проблем. Друго, треће што је приједлог једнократна да вам ово све изнесем отприлике шта сте ви износили па ја се надам заједно одлучити а можемо и

појединачно. Једнострана објава прекида вате, то је политички сасвим добро да се Скупштина Српског народа донесе, да каже ми ево имамо добру вољу, показујемо цијелом свијету и објављујемо прекид ватре, само ћемо се бранити, а што су људи, Срби вијек нападнути, шта можемо, на крају крајева, па то је једна опција. И не би требало од тих политичких опција ова, ово тијело да бјежи, ми се морамо увјек ставити у улогу најрационалнијих рјешења што ће највише учинке учинити за наш народ. Стратешки циљеви, ја бих замолио за једно објашњење. Речено је коридог између Крајине и Семберије. Колики ће коридор бити, зависи од вас. Дал ће бити до Саве или ће бити 5 км, ако буде 5 км неће се моћи одбранити, а ако буде 30 км ми ћемо га одбранити. У нашим разговорима који се воде са Хрватском националном заједницом рекли смо, прегруписат ћемо територију. Нисмо рекли коридор, видјели сте ако је ко читао. Сваку одлуку коју донесемо, добро одважемо, да нас не би везало, да нам не би везало руке, зашто сте то урадили. Зато бих ја предложио да ми не прецизирамо, коридор он ће бити зависи колики га ми будемо одржали и колико будемо постигли тај циљ. А да морамо то ставити ставићемо га приоритетно. Што се тиче циљева, зато бих ја хтио једно објашњење, пошто сам и ја учествовао у доношењу тих циљева. Ми се морамо одредјелити у једном. Први циљ је најважнији и он је за све остале циљеве сви остали циљеви су потачке првог. Јесмо ли се одредјелили, да се коначно разграничимо са друге двије националне заједнице. Можемо се раздвојити са њима, ако се Босна и Херцеговина поцијепна на троје. Колико ће ко добити, то све зависи од елемента који сам ја изнио. Знате добро, господо драга, да водимо рачуна да оставимо толико простора да се можемо толико подијелити. Ја ћу мало сада бити скроман, па немојте ми замјерити, једном смо ставили опцију на дневни ред да правимо карту,

Дискусијанџи

МОМЧИЛО КРАЈИШНИК:

Улогу представника у ово ратно вријеме, хајте да ово скинемо или усвојимо.

Дискусијани...

МОМЧИЛО:

Може ли да овај Закон траје три мјесеца. Може ли, може, има ли ко против. Ево три против. Можемо ли да уважимо ово што смо причали цијели дан. Да је рат, да смо у тешкој ситуацији и правимо државу. Ако буде среће да направимо државу прије истека овог Закона, ја ћу бити срећан. А нећемо сигурно направити државу, ја сам убјеђен иако сам оптимиста, а 3 мјесеца је кратко вријеме. Дајмо да привремено усвојимо 3 мјесеца, да видимо како ће функционисати, а онда сви се морамо обавезати да ми морамо свести доходак тамо гдје се ствара. А то су нас обавезали кад смо почели овај рад као представници народа. Може ли тако. Може ли Брђанине три мејсеца. Добро ко је за? Ко је против?, нико, суздржан, два суздржана. Хвала вам лијепо, с тим ако Бог да, да се заврши рат у року од три мјесеца, онда ћемо радити онако како смо се договорили. Идемо даље:

Приједлог одлуке о обиљежавању граница Српске Републике БиХ. Има ли потребе да дискутујемо. Ту видите шта је? Можемо ли да се изјаснимо. Ко је за? Има ли нејасноћа. То је да се таблама обиљежи Српска Република Босне и Херцеговине, обавеза свију. Отварам дискусију. Изволите.

Дискусијани...

КРАЈИШНИК:

Ми ћемо ставити табле на границе које смо војно и политички заузели. Ово што се тиче Јајца, то треба да се дефинише, јер је то гранично подручје између двије националне заједнице и због тога је то и дефинисано и таква је ситуација.

Ово што се тиче обиљежавања границе, мислим да треба одлуку припремити и послати. Ова одлука није добра. Ја предлажем да је скинемо са дневног реда, а да се у току ове седмице пошаље Одлука која ће тачно дати свакој општини сваком граничном подручју на који начин ће се обиљежити територија Српске Републике БиХ.

Приједлог одлуке о употреби симбола Српске Републике Босне и Херцеговине. Кратко ћемо је прочитати, да би је усвојили.

МОМЧИЛО КРАЈИШНИК:

То је значи Немањићев двоглави орао са крилима у полету и крстом са књига Стојана Новаковића. То је примјер. Ово су обиљежја према нашој одлуци, привремена, док Србија не усвоји обиљежја. Кад усвоји Србија, ми ћемо усагласити своја обиљежја са обиљежјима Србије. Је ли у реду? Ако би... У Србији ће бити усвојена до 31. маја. Дакле само би заставу данас верификовали. Може ли тако? Химна је... двије могућности: Марш на Дрини и Боже Правде. То ће бити усвојено у парламенту Србије. Грб има више верзија и једна је ова коју ми предлажемо данас, данас се можемо одлучити. Да усвојимо ову Заставу која нам треба, а ове двије ствари да усагласимо кад се усвоје у Србији 31. маја. Није то далеко. Може ли тако? Ко је за? Има ли неко против?, суздржан. Нема. Добро усвојили смо. Ово значи Заставу, а ове двије ствари ћемо усвојити кад Србија усвоји аутоматизмом. Рекли смо да је наша одлука овог парламента, да ћемо ова значења усагласити са Србијом, да се не би разбијало цјелокупно српско подручје. То је одлука овог парламента. Да нема никаквих разлика. Хвала лијепо.

Овдје је понуђена платформа (приједлог) за разговоре са Савезном Републиком Југославијом. Морамо ријешити одређена питања, питања држављанства, царина и осталих ствари. Ја мислим да би могли, да не би водили дискусију, да наша Влада сними и да она води преговоре и информише

Скупштину и шта је постигла са Савезном Републиком Југославијом. Очито је да је то сада формално сасвим друга држава. Има ли потребе да неко дискутује. Ко је за овакву платформу, ко је против, суздржан, нема. Хвала лијепо. Има овдје упозорење свим чланицама Европске заједнице господин Кољевић, да исто усвојимо, и онда идемо на ове двије тачке, па смо завршили. Посланичка питања, замолио бих да сви посланици нек оставе за ужа руковођења, па да онда почнемо дискутовати, јер ће посланици ићи на ову свечаност. Можемо ли направити паузу.

НИКОЛА КОЉЕВИЋ:

Као легитимни представник Српског народа и Корпуса Српске Републике Босне и Херцеговине, на основу једногласно донесених одлука Скупштине Српске Републике Босне и Херцеговине, желимо да вас упозоримо о слиједећем: рат у БиХ није почео Српски народ, до ратног сукоба дошло је преурањено признање БиХ од ЕЗ, наредба крњег предсједништва БиХ о мобилизацији од 4. 4. 1992. године и државни терор који је заведен посебно у Сарајеву. Под два настојећи да дође до мирног рјешења босанско-херцеговачке кризе, Скупштина српског народа БиХ иницирала је трипартитне разговоре представника три националне заједнице а потом и конференцију о уставном преуређењу под покровитељством ЕЗ-е. Три, на жалост конференција прекинута и 6. априла о.г. дошло је међународног признања БиХ. Тако је једна страна задовољена у својим захтјевима, док је представницима Српског народа обећано да ће њихови захтјеви бити задовољени у наставку конференције. Четири, у наставку конференције 12, 23. и 27. априла није дошло до рјешења зато што је муслиманска странка упорно кршила договорена примирја како би спријечила рад конференције. Пет, како је у току последња два мјесеца српски народ у БиХ приморан да води одбрамбени рат, како је дошло до масовног страдања цивилног српског становништва на Купресу,

српским општинама и селима у Посавини, као и терористичког масакра у Сарајеву. Српски легитимни представници су били принуђени да организују своју територијалну одбрану и да 12. 5. 1991. године позову припаднике тј. данашњи датум. Овдје би требало промјенити војску, да припадници ЈНА уђу у састав оружаних снага Српске Републике БиХ. Шесто, као знак добре воље и жеље за мирним разграничењем о обустављању ратних сукоба, српски представници би организовали билатерални споразум, 5. и 6. 5. 1991. године и такав исти споразум нудимо и данас званично представницима муслиманске националне заједнице. Седмо, као још један знак добре воље, данас 12. 5. ове године објављујемо једнострану прекид ватре у трајању ... са почетком од 13. 5. 1991. У овом периоду српске одбрамбене снаге одговараће једино у случају крајње угрожености. У том периоду захтјевамо од ЕЗ да организује наставак конференције која се не би прекидала до крајњег разрјешења без обзира на оружане провокације. Девето, у противном бићемо принуђени да око 18. 5. уколико се договоримо да буде 4 дана, позовемо у помоћ све припаднике српског народа у свијету да нам помогну у борби за опстанак српског народа на овом тлу.

Предсједник Скупштине српског народа Босне и Херцеговине, дакле ово је идеја била да ЕЗ одговоримо а то представља наш ултиматум ми мислимо да конференција пред народом нас почиње да компромитује и да ми морамо на ово прекидање некако одговорити. Ако хоћете другачије, изволите, ово је био мој приједлог.

МОМЧИЛО КРАЈИШНИК:

Ко је за? Има ли неко против?, суздржан, нема. Можемо рећи да смо усвојили упозорење свим члановима ЕЗ које је прочитао господин Кољевић.

Идемо на тачку коју смо прескочили а то је Приједлог Закона о измјенама и допунама Закона о народној одбрани. Значи усвојили смо Амандмане Устава.

Дискусијани...

Члан 11. мијења се и гласи: Српска Република БиХ има своју војску коју саживава стални и резервни састав. Стални састав сачињавају професионални војници на служењу војног рока. О војсци Српске Републике БиХ донијеће се посебан Закон. Амандман трећи, члан 11. мијења се и гласи: војском Српске Републике БиХ у миру и рату командује предсједник Републике на основу Устава и Закона.

КРАЈИШНИК:

Предсједништво, а не предсједник.

Дискусијани...

Извизавам се господине предсједниче ово су правници доносили. Предсједник Републике поставља, унапређује и разрјешава официре Српске Републике Босне и Херцеговине у складу са Законом поставља и разрјешава предсједника, судије и судије поротнике војних судова и војне тужиоце. Амандман IV, став III мијења се и гласи: Војни судови и војни тужиоци установљавају се законом. Војни судови су независни и суде на основу Закона.

МОМЧИЛО КРАЈИШНИК:

Ипак треба да усвојимо све амандмане. Ко је за? Ко је против, суздржан. Значи то су усвојене промјене Устава. Изволите даље.

Дискусијани...

На сједници одржаној 12. 5. 1992. године донијела је Закон о измјенама и допунама Закона о народној одбрани. Члан 1. Закон о НО, Сл. гласник број 4/92 СРБиХ у свим одредбама Закона ријеч територијална одбрана и оружане снаге замјењују

се ријечима Војска Српске Републике БиХ. Члан 2. став 2. члана 10. се брише. То је један члан у ставу у коме је било нешто регулисано о територијалној одбрани. Члан 3. чланови од 37. до 53. такође односе се сви на територијалну одбрану и бришу се. Члан 4. Овај Закон ступа на снагу седмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику Српског народа Босне и Херцеговине.

МОМЧИЛО КРАЈИШНИК:

Треба навести од дана доношења, јер не знамо кад ће се објавити.

Дискусијанци...

Правници су објаснили да не постоји таква могућност али да с обзиром да се може ова наредна одлука спровести јер нам ништа не кочи спровођење овог закона.

КРАЈИШНИК:

Добро, има ли ко потребу да дискутује, јавља ли се ко за расправу. Мора бити Скупштина српског народа Српске Републике БиХ јер ће последице прерасти у народну скупштину кад се изврше избори. Само је ту измјена, треба бити Скупштина српског народа у Босни и Херцеговини. Ко је за? има ли неко против, суздржан. Нема. Господо драга, онда честитам вам на овом новом Закону а прелазимо на девету тачку. То је:

Приједлог одлуке о формирању војске Српске Републике БиХ.

Дискусијанци...

На основу Амандмана 2. на Устав Српске Републике БиХ а у вези са чланом 70. тачка 2. Устава СРБиХ, Народна Скупштина доноси Одлуку о формирању војске Српске

Рпублике БиХ. Прво: Формира се војска Српске Републике Босне и Херцеговине. Друго: дасадашње јединице и штабови територијалне одбране преименује се у команде и јединице војске чију ће организацију и формацију утврдити предсједник Републике. Треће: за команданта главног штаба војске Српске Републике БиХ поставља се генерал потпуковник Ратко Младић. Четврто: војска Српске Републике БиХ носи униформе и чинове које су носили припадници ЈНА и територијалне одбране. Основ ознака на капама чини српска застава а на лијевој надлактици српска застава на кружној подлози са натписом војска Српске Републике БиХ. Пето: ова Одлука ступа на снагу даном доношења и важиће до проглашења Закона о војсци Српске Републике БиХ. Предсједник Републике српског народа Босне и Херцеговине, мр. Момчило Крајишник.

МОМЧИЛО:

Има ли неко да се јави за расправу.

Дискусијанци...

Није расправа већ ме Биљана Плавшић замолила да пренесем поводом усвајања Одлуке њене ријечи. Кад је чула да се формира српска војска, рекла је телефоном овако: Жао ми је што овај радосни тренутак не могу да будем са вама, честитам на оснивању војске Српске Босне и Херцеговине и вјерујем у побједу, јер нас српска војска води томе циљу.

МОМЧИЛО: Ко је за? Има ли неко против? Суздржан. Нема. Господо српска, честитам вам вашу војску. Измјену Устава смо извршили гдје смо предложили да ћемо изабрати још једног члана предсједништва и комплетирати предсједништво које ће бити Врховна команда. Био би ред да то каже наша Кадровска комисија, али пошто је господин Ајдановић одсутан, господин Горан Ђекић је покојни, нисмо припремили, али ако би дозволили ипак је приједлог једне неформалне

групе, да би овом нашом армијом требало да командују три члана предсједништва и приједлог је да се изабере то предсједништво и предложемо предсједника Радована Караџића, др Биљану Плавшић и господина Николу Кољевића. Ако се слажете да такав избор извршимо, овдје су листићи и морамо извршити тајно гласање, да би онда верификовали такву одлуку. Ко је за овај приједлог? Сви. Има ли ко против, суздржаних. Нико. Значи овако је донесена Одлука она три члана предсједништва с тим да смо, да треба да предложимо предсједника Предсједништва, предсједништво бира предсједника Предсједништва. Они ће изабрати предсједника Предсједништва који ће у име предсједништва издавати наредбе, одлуке доносити и презентирати и командовати Армијом. Ево дајем ријеч господину Младићу.

РАТКО МЛАДИЋ:

Поштовани предсједниче, цијењени посланици, захваљујем се на избору и указаном повјерењу и хвала вам што сте донејли одлуку да сви скупа с ове значајне тачке кренемо тамо куд су нас преци учили. Да донесемо народу свом мир. Хвала.

Господин ЂЕРИЋ:

На једној од наредних сједница смо извршили избор једног дијела минситара а касније предсједништво потврдило избор другог дијела министара, а то су: министар Остојић, ресор информација, Мандић Момчило, ресор правде, Милојевић др. Алекса, минситарство развоја и просторног уређења, др Калинић, министар здравља, социјалне помоћи и породице и Антић Божо, за ресор привреде. А прије су тога изабрани госпођа Петра Марковић и господин Суботић, колико ја знам њих двоје, је ли тако. Минситар за иностране послове Алекса Буха и Мићо за унутрашње послове. Колико ја знам а господин Пејић за минситра за финансије и привреду а Лајић је за саобраћај. Ми смо постављење извршили на Скупштини овдје у Бањалуци за одређене ресоре а ово је била допуна. Има ли ко и

додао је и Вуковић за културу и просвјету. Сада нам фали још министар за пољопривреду и потпредсједник за управу и друштвене дјелатности. Можемо ли верфиковати овај приједлог. Ко је за? Има ли неко против, суздржан, нема. Хвала лијепо, честитам господи министрима и потпредсједницима и остаје нам још избор и именовања. Ту је био предвиђен и избор гувернера Народна банке. Ми смо припремили приједлог. Ево господин Ђерић, па ће онда господин Никола Ерцег.

Господин ЂЕРИЋ:

Скупштина према Закону о народној банци именује гувернера. Наш је приједлог да данас изаберемо вршиоца дужности. Приједлог Владе да то буде Врачар Миленко, Агропром Бањалука. То је приједлог и регије Бањалука.

Господин НИКОЛА:

А како није по нашој процедури предложите из Крајине пошто би то било логично, ко би то био најпогоднија личност. Никаквих проблема нема.

ЕРЦЕГ НИКОЛА:

Што се тиче овог изнијетог приједлога, треба формирати Савјет. Према Закону о народној банци стоји да Савјет чини шест чланова из привредне и научне сфере. Било би добро да се тај Савјет формира по регијама. Међутим, ратно је стање а он би требао бити оперативан, поготово у почетку. Сад не знам колико би било упутно с обзиром да је овај вршиоц дужности, можда би било упитно да се он формира са оних терена из којих може тај кандидат доћи на вријеме у Бањалуку. Шт се тиче Бањалуке, ми предлажемо да то буде професор Александар Кресојевић, професор са Економског факултета.

КРАЈИШНИК:

Ако дозволите, ја бих предложио у вези Савјета. Да то буде Савјет само са територије Крајине. Пошто је привремено рјешење, никаквих проблема нема, нећемо се ми сад дијелити, најбоље да то буде близу гувернера, а ми имамо повјерење јер сматрамо да у овом моменту не може доћи човјек из Херцеговине нити Сарајева да присуствује овом Савјету.

ЕРЦЕГ:

Ја бих предложио да се води о том рачуна да кандидат за Савјет не може бити онај који ће у већој мјери користити примарну емисију јер ту треба систем контроле Народне банке, јер је специфичан и у том смислу дакле, требају они, који су мало даље од примарне емисије, а који знају шта је банкарски систем.

КРАЈИШНИК:

Може ли овако да се договоримо.

Посланик:

Ја бих предложио још једног кандидата, директора овог нашег Инцела Бањалука Лазу Томића.

КРАЈИШНИК:

Ја бих вас замолио да овластимо потпредседника Скупштине Милановића и Скупштину Аутономне регије Крајине да предложи и гувернера и Савјет, а ми ћемо то верификовати код нас. Може ли тако. Добро. Има те ли други приједлог за гувернера, а Савјет нека буде на аутономној регији, нека она предложи и да нама на верификацију. Има ли неко још приједлог за гувернера.. Можемо ли ми привремено да на шест мјесеци да бирамо господина Врачара за гувернера Народне Банке. Ко је за? Има ли неко, против, суздржан, нема. Што се тиче Савјета ја бих предложио да замолимо и овластимо господина Милановића у консултацији са АП Крајина да

Скупштина крајине предложи 6 чланова Савјета јер то реба да верификујемо на следећој сједници. Хвала лијепо.

Господин КАРАЦИЋ:

Господо посланици, даме и господо, није ми сасвим угодно, али тако је како смо одлучили да ипак морамо ићи у јачање државне власти и у спецификавање, поготово кад је у питању армија итд. Била је једна....., један члан уставног Закона у коме би требао да се бира предсједник Републике итд. Међутим, чињеница је да је нама у овом тренутку неупоредиво боље да имамо колективног шефа државе, да можемо боље да функционисемо, а чињеница је да читава ова гарнитура Српске демократске странке углавном не да се отима за власт, него једни другима стално гурају ту власт јер нико од нас није у овом послу због власти, већ због осјећања обавезе и дуга према српском народу. Ја сам се мало бранио и од чланства у Предсједништву, али овог пута сам тај приједлог прихватио, али видим да је код вас наишао на одобравање и ја у своје име, у име тог избора захваљујем, захваљујем у име госпође Плавшић, господина Кољевића чија је функција данас обновљена овом Одлуком и ја вас увјеравам да ћемо бити одговорни народу и то преко ове Скупштине и непосредно народу. Не треба да вас увјеравам, јер је то и до сада тако било и будите увјерени да ће то и од сада тако бити. Надам се да ће ово све бити привремено, оног трена када дефинисемо државу и постигнемо мир, треба да се заложимо за вишестраначке парламентарне изборе и тајне изборе за предсједника Републике према нашем Уставу са најмање 2 кандидата. Хвала вам.

КРАЈИШНИК:

Ми морамо данас да наши министри положи заклетву, јер без заклетве фактички не могу да врше своју функцију и била је још једна тачка дневног реда:

Информација министара у Влади Српске Републике Босне и Херцеговине.

Бојим се да те информације нећемо моћи саслушати, јер нам је кратко вријеме, па слажете ли се да ове информације сада ипак не износимо, него да само ову тачку то је заклетва свих министара, да то обавимо. Ко је ту, тај ће положити заклетву. Добро ова посланичка питања, остаће они који имају посланичка питања а ја сада само кратко, ја се стварно извињавам, ово је било доста неприпремљено, такви су услови и због тога нам је и текла сједница са доста овако нејасноћа и проблема али се надамо да ће други пут бити боље.

Завршавам 16 сједницу и захваљујем се свим присутним.
